O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MILLIY KITOB PALATASI
INV.№

Халқ сўзи

Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган ● E-mail: halksuzi@uzpak.uz ● 2002 йил 6 декабрь, №265-266 (3093-3094) Жума

ҲАЁТИМИЗНИНГ, ТАРАҚҚИЁТИМИЗНИНГ ҲУҚУҚИЙ АСОСИ

Бундан ўн йил муқаддам қабул қилинган ва халқимизнинг иродасини, руҳиятини, ижтимоий онги ва маданиятини ўзида тўла акс эттирган Бош қонунимиз — Ўзбекистон Республикаси Конституцияси муҳим сиёсий, ҳуқуқий ҳужжат сифатида жаҳонда янги, суверен, истиқболи порлоқ давлат дунёга келганининг ўзига хос шаҳодатномаси бўлди.

Фаровон турмушимиз ривожида, Ватанимиз ва халқимиз тақдирида Конституциямизнинг аҳамияти тобора ортиб бормоқда. Конституциямизни нафақат таърифлаганда, айни чоғда қоидаларини моддама-модда рўёбга чиқариш асносида уни ҳаётимиз Қомуси деб билишимиз ва беҳад қадрлашимиз бежиз эмас.

Бунинг сабаби шуки, Конституциямизда халқимизнинг ҳуқуқий демократик давлат, адолатли фуқаролик жамияти, эркин ва фаровон ҳаёт қуришдек орзу-ҳаваси ўзининг тўла ифодасини топган. Шундай давлат, жамият ва эркин ҳаётнинг шакл-шамойили, маънавий қиёфаси шоён акс эттирилган. Унда тараққиётимиз гарови бўлмиш тинчлик, осойишталик, тотув ҳаётнинг асослари белгилаб берилган. Фуқароларимизнинг ҳуқуқ ва бурчлари бирбирига уйғунлаштирилган. Энг муҳими, инсон ҳуқуқи, инсон эркинлиги мустаҳкам муҳрлаб қўйилган.

Ҳа, Президентимиз Ислом Каримов раҳнамолигида ишлаб чиқилган ва барча жабҳаларда амалга оширилаётганислоҳотлар, улкан бунёдкорлик ишларимиз ва буюк келажагимизнинг ҳуқуқий кафолати бўлиб хизмат қилаётган Конституциямиз қабул қилинганига ўн йил тўлди.

Шу муносабат билан 5 декабрь куни пойтахтимиздаги муҳташам "Туркистон" саройида тантанали йиғилиш бўлиб ўтди.

(Давоми 2-бетда).

Ўзбек қомуси

Ушбу шеърнинг ҳам ўз тарихи бор. У республикамизнинг Асосий Қомуси билан бир кунда туғилган эди.

Мен бечора бир одамман,
Эртанги куним —
Не бўлишин билмайдиган ожиз бандаман.
Еру осмон ўртасида топмаган қўним,
Ботинимда ботмон тошу зоҳир хандаман.

Ёлғизликнинг рутубатли кечаларида
Не-не олтин фаслларим ўтди жунжикиб.
Шеъриятнинг тунд, қоронғу кўчаларида
Йироқ-йироқ юлдузларга боқдим энтикиб.

Иғво, ҳасад, фитна билан тўлган бу ҳаёт
Ҳар онимда мингта этди бир ҳасратимни.
Хира туман орасида буткул коинот,
Ғира-шира илғар эдим мамлакатимни.

Эслар эдим Бухорийни, Яссавийни ҳам,
Ҳа, ҳа, айри тушмагандим хотиротимдан.
Фақат улар чалинарди кўзимга мубҳам,
Лекин сира кетмас эди хаёлотимдан.

Ҳам Темурбек, ҳам Улуғбек, Алишер, Бобур,
Сизлар тузган ул салтанат — Салтанат бўлди.
Улуғ тарих Туркистонга чўнг гувоҳ эрур,
Давлат эдик, Давлат эдик, у — Давлат бўлди!

Эмукдошим, ай, қардошим, қулоқ тут менга,
Ушбу кўҳна қаҳкашонда мағрур тутгин бош.
Сен заминга лойиқдирсан, замин ҳам сенга,
Сеникидир энди бу ер, сеники қуёш.

Қўлингда эрк, бошда ялов, тилингда суруд,
Ватанинг бор, боғинг-боғчанг, ор-номусинг бор.
Ўзбекистон деб аталган муқаддас ҳудуд,
Ўз Давлатинг, Мамлакатинг, ўз Қомусинг бор.

Абдулла ОРИПОВ,
Ўзбекистон халқ шоири.
1992 йил 8 декабрь.

Президент Ислом Каримовнинг Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг ўн йиллигига бағишланган тантанали маросимдаги нутқи

Ассалому алайкум, муҳтарам дўстлар!

Қадрли юртдошлар!

Аввало, ўз номимдан барчангизни, сизлар орқали бутун халқимизни қутлуғ айём — ҳаётимизнинг ҳуқуқий асоси бўлмиш Конституциямизнинг 10 йиллиги билан чин қалбимдан муборакбод этишга рухсат бергайсиз.

Конституциямизнинг мамлакатимизда янги ҳаёт, янги ҳуқуқий давлат ва адолатли жамият қуришдаги аҳамияти ва моҳияти ҳақида кўп гапириш, кўп фикр юритиш мумкин.

Бугун Конституциявий суд раиси Бўритош Мустафоев қилган маърузада ҳам эзгу мақсадларимизга эришиш йўлида Конституциямизнинг улкан ҳиссаси ҳақида мазмунли фикр ва мулоҳазалар айтилди.

Мен шу фурсатдан фойдаланиб, сиз, ҳурматли мажлис иштирокчилари эътиборини кўпроқ бошқа масалага — Конституциямиз асосида қабул қилинаётган қонунларни ҳаётга татбиқ этиш ва шу муҳим масала атрофида тўпланиб турган муаммоларга жалб қилмоқчиман.

Шуни очиқ тан олишимиз керак, қонун устуворлигини ҳаётимизнинг барча жабҳаларида таъминлаш, эскича фикрлаш, умуман, қотиб қолган қарашлардан тезроқ воз кечиш ва аввало, инсон ҳуқуқлари ва эркинликларини олдинги ўринга қўйиш ва шу асосда йўл тутиш, бу жараёнларни тубдан тезлаштириш бугунги кунда биз учун энг долзарб масалалар бўлиб қолмоқда.

Содда қилиб айтганда, биз қандай ҳар томонлама чуқур ва пухта ишланган, юксак андозаларга асосланган қонунларни қабул қилмайлик, агарки, уларнинг норма ва талаблари амалда ҳаётимизда ўз кучини кўрсатмаса — шу йўналишда қилаётган барча ишларимизнинг самараси бўлмайди. Ва, бундай ҳолатлар фуқароларимизнинг табиий ва ўринли эътирозларига сабаб бўлмоқда.

Бу ўзи нима дегани, нима учун қонуний нормаларда кўрсатилган талаблар бошқа-ю, ҳаётимизда кўпгина ҳолатлар ва мисоллар бошқача, деган фикрларга жавоб топиш осон эмас, албатта.

Шундай вазиятларда қонун қонун билан, ҳаётда эса кўпинча мансабда ўтирганларнинг айтгани бўлар экан, уларнинг сўзи, уларнинг ҳақиқати ҳақиқат бўляпти, деган кайфиятлар ҳам учрайди.

Шундай ҳолатлар ва савдолар бошига тушганда, одамларимиз беихтиёр "Уйнашмагин арбоб билан, арбоб урар ҳар боб билан" деган мақолни изтироб чекиб эслаши ҳам ўринли, деб ўйлайман.

Бу ҳам ҳаётимизнинг аччиқ ҳақиқати.

Биз қонунчиликка асосланган ҳуқуқий давлат қуришга интилаётган эканмиз, бундай ҳолатлардан юз ўгирмасдан, қочмасдан, аксинча, бунга олиб келувчи сабабларнинг таг-томирига етиб бориш ва уларнинг ечимини топишимиз зарур.

Бу барчамизнинг, аввало, қонун чиқарувчи ва ижро этувчи идора ва ташкилотлар мутасадди раҳбарларининг бурчидир.

Бу каби вазият ва ҳолатлар нафақат бизда — мустақил тараққиёт йўлига ўтган ва Конституцияси энди ўн ёшга кирган мамлакатимизда эмас, балки энг ривожланган давлатларда ҳам учраб туриши мумкин.

Лекин, ҳеч шубҳасиз, хусусан, биз учун бу масала бугунги кунда буюк истиқболларимизни кўриш, халқимизнинг келажакка ишончини қозониш ва мустаҳкамлаш учун энг долзарб ва ҳал қилувчи масалаларнинг бирига айланмоқда.

Нега деганда, замонавий талабларга жавоб берадиган, эл-юртимизнинг асл ва чуқур манфаатларини инобатга олган қонунларни қабул қилиш — ўз йўли билан.

Айни пайтда бу қонунларнинг ҳаётимизда жорий бўлганини, ўз аксини топганини кўриш — бу одамларимизга мутлақо бошқача мамнуният бағишлайдиган ва уларни рози қиладиган вазият эканини барчамиз яхши тушунамиз.

Энди бу муаммоларнинг ечимига келадиган бўлсак, аввало нималарга алоҳида эътиборимизни жалб қилишимиз зарур?

Кўпгина масалалар ва йўналишлар қаторида, уларнинг энг муҳимлари ҳақида қисқача тўхталиб ўтсак:

Биринчидан, Конституциямиз ҳаётимизда ўз аксини тўлиқ топиши учун ҳали замон талаб қиладиган кўпгина янги қонунларни қабул қилишимиз шарт.

Биз қонунларнинг матни, маъно-мазмуни ҳақида кўп бош қотирамиз, аммо уларда белгилаб қўйилган талабларни амалга ошириш учун қонунчиликда муҳим аҳамиятга эга бўлган, шу қонунни жорий қилиш учун керак бўладиган актларни қабул қилишни, бу масала бўйича жавобгарликни жойига қўйишни кўпинча унутиб қўямиз.

Шу сабабли ҳам қонунларимизнинг неччи фоизи ҳаётимизда ўз ифодасини топмоқда, қанчасини татбиқ этиш оғир кечмоқда, деган саволга жавоб бериш қийин.

Иккинчидан, жамиятимиз ҳаётида қонун устуворлигига эришиш учун ҳокимиятнинг уч тармоғи — қонун чиқарувчи, ижро этувчи ва суд ҳокимиятининг ҳақиқий мустақиллигини таъминлаш зарур.

Шундагина ҳокимият тармоқлари орасида том маънодаги мувозанат қарор топади, содда қилиб айтганда, адолат тарозиси бузилмайди.

Аввало, суд ҳокимияти, суд органлари мустақил бўлиб ҳаммага ҳам бир кўз билан қараши — бу оддий фуқароми ёки мансабдор ва амалдорми — ҳар қандай ҳолатда ҳам қонун устуворлигининг таъминланишига эришишимиз даркор.

Учинчидан, ижро ҳокимияти ва идораларининг, яъни бу ҳокимлик ёки вазирлик бўладими — умуман, мансаб курсисида ўтирганларнинг ўзига юкланган вазифани адо этишда масъулияти ва жавобгарлигини янада ошириш лозим.

Бу талаб, аввало, маъмурий идоралар, қонунни муҳофаза қилувчи органлар ва ташкилотларга тегишлидир.

Тўртинчидан, нодавлат ва ижтимоий, ўзини ўзи бошқариш ташкилотларининг ва фуқаролик институтларининг роли, ўрни ва моҳиятини, уларнинг давлат корхоналари устидан жамоатчилик назоратини кучайтириш зарур.

Биз бу йўналишда бугунги кунда фақатгина биринчи қадамларимизни қўймоқдамиз.

Бешинчидан, жамоатчилигимиз, аҳолимизнинг сиёсий ва ижтимоий савияси ҳамда фаоллигини ошириш даркор.

(Давоми 2-бетда).

ВАТАН МУКОФОТЛАРИ ТОПШИРИЛДИ

Президентимиз Ислом Каримовнинг Фармонларига мувофиқ Истиқлолимизнинг 11 йиллик улкан тўйи арафасида турли жабҳалардаги фидокорона меҳнати, сарҳадларимиз дахлсизлигини сақлаш, ишлаб чиқариш ва маънавиятни юксалтириш борасида эришган муваффақиятлари учун бир гуруҳ юртдошларимиз Ватанимизнинг юксак мукофотлари билан тақдирланган эди.

5 декабрь куни — эркимиз ва истиқлолимиз тимсоли бўлмиш Конституциямиз қабул қилинган кун байрами арафасида Оқсарой қароргоҳида бир гуруҳ ватандошларимизга ана шу юксак мукофотларни тантанали топшириш маросими бўлди.

Маросимда Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов нутқ сўзлади.

Сизлар билан бугунги учрашувимиз ўзига хос, ажойиб, хосиятли бир кунда ўтмоқда, деди давлатимиз раҳбари. Аввало, бугун Конституциямизнинг қутлуғ ўн йиллиги байрами арафасида давлатимизнинг юксак мукофотлари билан тақдирланган сиз азизлар билан учрашиб, очиқ чеҳрангизга боқиб, сизларни ана шу буюк сана билан табриклаш, муборакбод этиш менга катта қувонч бағишлайди.

Президентимиз маросим иштирокчилари билан бугун яна бир муборак айём — халқимиз, миллатимиз, дунёдаги барча мўмин-мусулмонларнинг табаррук байрами — Рамазон ҳайити арафасида дийдор кўришиб турганидан мамнуният изҳор этаркан, уларни ва улар орқали бутун халқимизни кўнгилларга эзгу ва ёруғ туйғулар олиб кирадиган ана шу улуғ кун билан самимий табриклади.

Мамлакатимизнинг ўн бир йиллик мустақиллик тарихида яхши бир одат шаклланиб, доимий анъанага айланиб қолди. Яъни, ҳар йили Ватанимизнинг Мустақиллик байрами муносабати билан юксак давлат мукофотларига сазовор бўлган инсонларни айнан Конституция куни арафасида табриклаб, уларнинг шодлиги ва қувончига шерик бўлмоқдамиз.

Шуни айтишим керакки, деди Ислом Каримов, бу воқеа, аввало, шахсан менинг ўзимга катта қувонч бағишлайди. Чунки мен бундай учрашувларда халқимизнинг нафақат сиз каби фарзандларини, балки вилоят, туман, шаҳарлардаги олий нишон ва унвонлар билан тақдирланган эл-юртимизнинг муносиб вакилларини — уларнинг барча-барчасини, афсуски, мана шу муҳташам залга сиғдириб бўлмайди — бағримга босгандек, ҳар бирининг қўлини олиб табриклагандек бўламан ва бундан қалбим чексиз фахр-ифтихорга тўлади.

Бундай қувончли пайтларда кишининг хаёлидан беихтиёр бир фикр ўтади. Биз одатда кўпроқ мамлакатимиздаги, барча йўналишлар ва тармоқларда — бу иқтисодиёт ёки ижтимоий ҳаёт бўладими, илму фан, маданият соҳалари бўладими — эришган марраларимиз, қўлга киритган ютуқларимиз ҳақида гапирамиз. Улар ҳақида жойларда ҳам, марказда ҳам, матбуот, радио-телевидениеда ҳам атрофлича ахборот берамиз, таҳлил этамиз.

Лекин, шуни афсус билан айтишимиз лозимки, ҳақиқатан ҳам, бундай буюк натижа ва ютуқларнинг чинакам ижодкори, бунёдкори бўлмиш, ўз меҳнат фаолиятида ҳақиқий қаҳрамонлик ва юксак маҳорат намуналарини намоён этиб келаётган одамларимиз, меҳнаткашларимиз ҳақида камроқ эслаймиз.

Ана шунинг учун ҳам бугунги учрашувда ва эртадан бошлаб жойларда бўлиб ўтадиган давлат мукофотларини топшириш маросимларида сизларга, сиз каби барча заҳматкаш ва фидойи меҳнатчиларимиз шаънига ҳар қанча таҳсинлар ва миннатдорлик сўзларини айтсак, барибир камлик қилади, деб ўйлайман.

(Давоми 2-бетда).

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг
ҚАРОРИ

Ўзбекистон Республикасига истеъмол товарлари олиб келишни такомиллаштириш чора-тадбирларини амалга ошириш тўғрисида

"Истеъмолчиларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига мувофиқ ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг "Лицензиялашни бекор қилиш ҳамда истеъмол товарларини олиб келиш ва Ўзбекистон Республикасининг ички бозорида сотишни такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида" 2002 йил 20 августдаги 295-сон қарорини бажариш юзасидан, шунингдек истеъмолчиларни истеъмол товарлари тўғрисидаги ишончли ахборот билан давлат тилида таъминлаш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси ҚАРОР ҚИЛАДИ:

1. Белгилансинки:

2003 йил 1 январдан бошлаб Ўзбекистон Республикаси ҳудудига эркин муомалага чиқариладиган импорт қилинадиган истеъмол товарларининг айрим турларини мажбурий маркалаш жорий этилади;

мажбурий маркаланиши керак бўлган ва 2002 йил охиригача Ўзбекистон Республикаси ҳудудида эркин муомалага чиқарилган истеъмол товарлари чакана савдо шохобчаларида 2003 йил 1 апрелгача давлат тилида маркаланмасдан сотилиши мумкин.

2. Қуйидагилар:

Импорт қилинадиган истеъмол товарларини маркалаш тартиби тўғрисидаги низом;

тижорат мақсадларида Ўзбекистон Республикасига импорт қилишда мувофиқлик сертификатлари мажбурий тақдим этилиши талаб этиладиган истеъмол товарларининг қўшимча рўйхати тасдиқлансин.

3. "Ўзстандарт" агентлиги, Ўзбекистон Республикаси Давлат божхона қўмитаси, Давлат солиқ қўмитаси, Монополиядан чиқариш ва рақобатни ривожлантириш давлат қўмитаси, Соғлиқни сақлаш вазирлиги мазкур қарордан келиб чиқувчи талабларга риоя этилиши устидан қатъий назоратни таъминласинлар.

4. Ўзбекистон Республикаси Давлат божхона қўмитаси, Давлат солиқ қўмитаси, "Ўзстандарт" агентлиги, Адлия вазирлиги ҳамда манфаатдор вазирликлар ва идоралар билан биргаликда ўн кун муддатда ўз норматив ҳужжатларини мазкур қарорга мувофиқлаштирсинлар.

5. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг "Лицензиялашни бекор қилиш ҳамда истеъмол товарларини олиб келиш ва Ўзбекистон Республикасининг ички бозорида сотишни такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида" 2002 йил 20 августдаги 295-сон қарорига (Ўзбекистон Республикаси ҚТ, 2002 й., 8-сон, 47-модда) ўзгартиришлар киритилсин.

6. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикасининг Бош вазири Ў.Султонов зиммасига юклансин.

Вазирлар Маҳкамасининг Раиси
И. КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
2002 йил 5 декабрь.

САМИМИЙ ҚУТЛОВЛАР

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Жаноби Олийларига

Америка Қўшма Штатлари халқи номидан муборак Ийд ал-Фитр муносабати билан бутун Ўзбекистон халқига энг эзгу тилакларимни йўллайман.

Қўшма Штатлар насроний, яҳудий, ислом ва кўпгина бошқа динлар вакиллари учун умумий уйдир. Америка халқи барча инсонларнинг ўзи истаган динга эътиқод қилиш ҳуқуқини қадрлайди.

Ийд ал-Фитрнинг байрам сифатида нишонланиши барчамизга инсоннинг энг асосий ҳуқуқларидан бири бўлган эътиқод эркинлигининг муҳим ўрнини эслатади. Айниқса, бу байрам асрлар давомида бағрикенг Исломнинг бешиги ҳамда нафақат ислом илоҳиёти, балки жаҳон адабиёти ва фанининг машҳур намояндалари ватани ҳисобланмиш Ўзбекистон учун алоҳида аҳамият касб этади. Америка халқи сизнинг тарихингизга ҳурмат билан қарайди ва сиз билан дўстликни юксак қадрлайди.

Америка халқи номидан сизларга баҳузур ва ҳаловатли йил тилайман.

Самимият билан,

Жорж БУШ,
АҚШ Президенти.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Жаноби Олийларига

Қутлуғ Рамазон ҳайити — Ийд ал-Фитр муносабати билан Иордания Ҳошимийлар Подшоҳлиги халқи, ҳукумати ва шахсан ўз номимдан Сиз, Жаноби Олийларига энг самимий табриклар йўллайман. Сизга мустаҳкам соғлиқ ва бахт-саодат, қардош Ўзбекистон халқига эса доимий тараққиёт ва фаровонлик тилайман.

Эҳтиром ила ,

АБДУЛЛОҲ ИККИНЧИ,
Иордания Подшоҳи.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Жаноби Олийларига

Жаноби Олийлари,

Ийд ал-Фитр муносабати билан Сиз, Жаноби Олийларига ўзимизнинг самимий табрикларимиз ва энг эзгу ниятларимизни йўллашдан бағоят хурсандмиз. Сизга бахт-саодат, биродар Ўзбекистон халқига мудом тараққиёт ва фаровонлик тилаймиз.

Қодир Аллоҳдан ислом умматига тинчлик-омонлик тилаб қоламан.

Эҳтиром ила,

Қобус бин САИД,
Уммон Султони.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Жаноби Олийларига

Аллоҳ ул зотни ўз паноҳида асрасин

Ассалому алайкум ва раҳматуллоҳи ва баракотуҳу

Муборак Ийд ал-Фитр байрами муносабати билан Сиз, Жаноби Олийларига самимий табрикларим ва эзгу тилакларимни изҳор этиш шарафига муяссарман. Сизга мустаҳкам соғлиқ ва бахт-саодат, Ватанингиз, ислом дини равнақи ва мусулмонлар хизмати йўлидаги саъй-ҳаракатларингизда муваффақиятлар тилайман.

Аллоҳдан халқингизга ва бутун ислом умматига бахт-саодат ва қут-барака ато этишини сўрайман. Аллоҳ Субҳонаҳу ва Таъло муборак Рамазон ойида тутган рўзамизни ва бажарган ибодатларимизни қабул айласин.

Ушбу қутлуғ айёмда Аллоҳдан Ўзбекистон халқига тараққиёт, равнақ ва фаровонлик ҳамда бутун ислом уммати сафларини жипслаштиришда Сизга омадлар ато этишини сўрайман.

Камоли эҳтиром ила,

Абдулвоҳид БЕЛКАЗИЗ,
Ислом конференцияси ташкилоти Бош котиби.

Халқ сўзи

ҲАЁТИМИЗНИНГ, ТАРАҚҚИЁТИМИЗНИНГ ҲУҚУҚИЙ АСОСИ

Президент Ислом Каримовнинг Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг ўн йиллигига бағишланган тантанали маросимдаги нутқи

(Давоми. Боши 1-бетда).

Мен бу масалани биринчи даражали масалага айлантириш керак, деб ўйлайман.

Ҳар қайси инсон ўз ҳақ-ҳуқуқи учун курашиши лозим. Ҳар қандай одам учун имон-эътиқод деган сўзлар шунчаки, ҳавойи сўзлар эмас, аксинча, уни доимо қийнайдиган, виждонини уйғотадиган чуқур тушунчалар бўлса, бундай фуқаро атрофдаги одамлар, маҳалла-кўй, эл-юрт ташвиши билан яшаши шарт.

Барчамиз лоқайдлик ва бепарволикдан, сен менга тегма — мен сенга тегмайман, деган заифлик асоратидан бутунлай жудо бўлишимиз зарур.

Жамиятимизда шундай инсонлар қанча кўпайса, аввало, ҳаётга кириб келаётган ёшларимизда бундай кайфият нақадар кучайса, бундай қарашлар уларни ҳаёт тарзининг узвий қисмига айланган ҳолда биз олдимизга қўйган мақсадларга тезроқ етиб борамиз.

Бу масаланинг яна бир муҳим томони — бундай фикрловчи ва ҳаёт кечирувчи одамларимиз, ёшларимиз жамиятимизда ўз ўрнини тезроқ топса, ҳеч шубҳасиз, ҳокимият амалдорлари орасида Конституция ва қонунларимизни писанд қилмайдиган, ўз манфаатини, ўз бойлигини давлат ва эл-юрт манфаатидан юқори қўяётган чаласавод кимсаларга шунча ўрин қолмайди.

Ўз-ўзидан аёнки, биз адолатли ва фаровон жамият қурмоқчи эканмиз, Конституция ва унинг асосида яратилган қонунларни чуқур ўрганиш ва уларга риоя қилиб яшаш кундалик ҳаёт тарзимизга айланиши шартдир.

Азиз юртдошлар!

Ҳаммангизга маълумки, биз бундан роппа-роса бир йил муқаддам мана шу залда 2002 йилни мамлакатимизда Қарияларни қадрлаш йили, деб эълон қилган эдик.

Бизнинг бу йилга шундай ном беришдан асосий мақсадимиз — халқимизнинг азалий удумларига риоя қилиб, эл-юртимизнинг фаровонлигини оширишга қаратилган ўзига хос сиёсатимизни изчил давом эттириш, уни янада кўпроқ амалий ишлар билан мустаҳкамлашдан иборат эканини, ўйлайманки, жамоатчилигимиз яхши билади.

Содда қилиб айтганда, биз олиб бораётган давлат сиёсати, биз қураётган давлат тизими, барпо этаётган янги жамият, ҳаётимизда қарор топаётган эзгу қадриятлар замирида, аввало, Ўзбекистоннинг буюк келажагини ўйлаб, йиллар давомида шу олижаноб ишга ўз ҳиссасини қўшган, ана шу пойдеворнинг тамал тошини қўйган инсонларни улуғлаш, уларни рози қилишдек олижаноб мақсад мужассам.

Шу маънода, кейинги йилларда эълон қилинган Инсон манфаатлари ёки Оила йилини оласизми, Аёллар, Соғлом авлод, Оналар ва болалар йили ёки мана шу Қарияларни қадрлаш йилини оласизми — буларнинг барчаси бир-бири билан мантиқий асосда, ўзаро узвий боғланганини кўрамиз.

Давлат ва жамият эътиборини ижтимоий ҳаётимизнинг муҳим йўналишларига қаратиб, одамларимизнинг оғирини енгил қилишга қаратилган дастурларни бажариш учун керакли имконият ва маблағ топиб қилган ишларимизнинг амалий таъсири ҳаётимизнинг барча жабҳаларида бугун самара бераётганига ҳаммамиз — оддий фуқародан тортиб юқори мансаб лавозимларида ўтирган инсонларгача гувоҳ бўлмоқдамиз.

Агар биз ўтиб бораётган 2002 йилга худди шу кўз билан қараб, унинг амалий натижаларини таҳлил этадиган бўлсак, ҳеч шубҳасиз, Қарияларни қадрлаш йили бўйича қабул қилган дастуримиз нафақат муҳтарам фахрийларимиз, кексайиб қолган ота-оналаримиз, балки бутун жамиятимиз ҳаётида катта из қолдирганига ишонч ҳосил қиламиз.

Мен бугун бу тўғрида батафсил ҳисобот беришни мақсад қилиб қўйганим йўқ. Чунки, дастур ижроси юзасидан мутасадди ташкилотлар вакиллари матбуот, радио-телевидение орқали, маҳалла ва фуқаролар йиғинларида ўз ҳисоботини беради, албатта.

Мен фақат бу борадаги айрим мисолларни келтириб ўтмоқчиман.

Қарияларимизни моддий жиҳатдан қўллаб-қувватлаш мақсадида, аввало, жорий йилда пенсия ҳажмини аниқлаш ва ҳисоблашга адолатли қараб, пенсия миқдорининг 1,3 марта кўпайтирилгани, кексаларимизга қўшимча имтиёзлар бериш учун биргина Пенсия жамғармаси томонидан 39 миллиард 600 миллион сўм маблағ ажратилгани ҳам бу борадаги ишларнинг кўлами нечоғли катта бўлганини кўрсатиб турибди.

Ёки қарияларни ижтимоий ҳимоя қилиш тизимини такомиллаштириш, уларга тиббий, санаторий-курорт, коммунал-маиший ва транспорт хизматлари кўрсатишни яхшилаш бўйича бир қатор чора-тадбирлар амалга оширилганини ҳам эсламасдан ўтолмаймиз.

Шу ўринда икки миллионга яқин қария диспансер назорати ва тиббий кўрикдан ўтказилгани, 30 мингдан зиёд отахон ва онахонларимиз санаторияларда ва тиббиёт масканларида бепул даволанганини алоҳида таъкидлаш лозим.

Бу ҳақда гапирганда, "Ортопедик реабилитация" илмий ишлаб чиқариш корхонасининг барча вилоятларда филиаллари ташкил этилиб, ёрдамга муҳтож ва ногирон кексаларни махсус аравачалар, эшитиш мосламалари ва бошқа зарур воситалар билан таъминлаш ишлари изчил давом эттирилаётганини ҳам тилга олиш мумкин.

Ёки бўлмаса, шу йил Қорақалпоғистон Республикасида "Тахиатош" санаторий-профилакторийси, Наманган вилоятида уруш ва меҳнат фахрийларига мўлжалланган "Косонсой" сиҳатгоҳи, Сирдарё вилоятининг Янгиер шаҳрида "Саховат уйи" барпо этилганини айтиш ўринлидир.

Жорий йилнинг ўтган даври мобайнида ногирон ва қаровчисиз кексаларга 1 миллиард 340 миллион сўмлик моддий ёрдам кўрсатилгани, бу эса режадагидан уч баробар кўп экани ҳам албатта амалга оширилган ишлар салмоғидан далолат беради.

Бундан ташқари, 900 нафар ёлғиз отахон ва онахонларнинг уйлари давлат ҳисобидан таъмирлаб берилгани, 11 минг 700 нафар ёлғиз кексага давлат дастурида кўзда тутилган имтиёзли ёрдам амалга оширилаётгани, уларга 3 мингдан зиёд ҳамшира хизмат кўрсатаётгани, "Камолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати фаоллари эса 3 минг 700 кексани ўз оталиғига олиб, уларга мунтазам ёрдам кўрсатиб келаётгани айниқса эътиборлидир.

Албатта, масаланинг маънавий томони, яъни оилада, маҳаллада, жамоат жойларида, тўй ва маъракаларда кексаларимизга бўлган ҳурмат-эътибор янада ортгани, улар доимо кўпчиликнинг эъзозида бўлиб келаётгани ҳақида ортиқча тўхталишга зарурат бўлмаса керак.

Бугунги фурсатдан фойдаланиб, мана шу эзгу ишларга ҳисса қўшган саховатли инсонларга, турли хайрия ташкилотлари вакилларига ўз миннатдорлигимизни изҳор этиб, илоҳим, қилган хайрли ишларингизнинг савобини ўзингиз ҳам кўринг, бошингиз омон бўлсин, ҳеч қачон кам бўлманг, деб тилак билдирсак, адолатли бўлади, деб ўйлайман.

Нега деганда, уларни ҳеч ким бунга мажбур қилгани йўқ. Жамиятимиз ҳаётида рўй бераётган мана шундай ижобий ўзгаришлар, одамларимиз ўртасида меҳр-оқибат, шафқат туйғулари тобора мустаҳкамланиб бораётгани шахсан мени беҳад қувонтиради.

Албатта, мўътабар қарияларимизга бўлган эътибор, бу йўналишдаги ишлар фақат шу йил билан чекланмайди, балки янги босқичда, янгича шаклда изчил давом эттирилади.

Чунки бизларни дунёга келтириб, вояга етказган, ўзининг меҳнати билан бугунги ҳаётга катта ҳисса қўшган кекса авлод олдида барчамиз ҳамиша қарздормиз. Уларни эъзозлаш ҳар биримиз учун ҳам қарз, ҳам фарздир.

Ҳурматли дўстлар!

Барча қувонч ва ташвишлар, муаммоларга қарамасдан, ҳаёт давом этаверади.

Мана, ҳадемай, Янги йил ҳам кириб келади. Янги йилимиз ҳам файзли, баракали бўлади, Яратганимиз бу йилда ҳам биздан меҳрини, марҳаматини аямайди, хонадонларимизга тинчлик-осойишталик, бахту саодат ато этади, деб ишонамиз.

Илгари ҳам кўп бор айтган гапимни яна такрорламоқчиман: биз пок ва холис ниятлар билан яшасак, Оллоҳни доимо қалбимизда, юрагимизда сақлаб, ундан сўрасак, ишончим комилки, биздан меҳр-мурувватини ҳеч қачон дариғ тутмайди.

Янги йилга ана шундай орзулар билан қараётган халқимизнинг фикрини, кайфиятини инобатга олиб, бу йилимизнинг ҳам ҳар томонлама хосиятли, файзу баракали бўлишини ният қилар эканмиз, менинг бир таклифим бор: кириб келаётган 2003 йилни "Обод маҳалла йили" деб эълон қилсак.

Қадрли ватандошлар!

Бу масалага кенгроқ қарайдиган бўлсак, янги йилга бундай ном беришимизнинг боиси нимада, деган табиий савол туғилади.

Аввало, шуни айтиш керакки, "обод" деган сўз, "обод маҳалла" деган ибора замирида теран маъно бор.

Обод деганда, халқимиз, миллатимиз нафақат кўркам ва чиройли, шу билан бирга, айнан тинчлик ва осойишталик, ўзаро меҳр-оқибат, аҳиллик, қут-барака ҳукмрон бўлган жойларни тасаввур қилади.

Шу нуқтаи назардан қараганда, маҳалладек ноёб тизим ҳақида ортиқча гапириб ўтиришга эҳтиёж йўқ, деб ўйлайман.

Нега деганда, ҳар қайси инсон, ҳар қайси хонадон ҳаётида, давлат ва жамият бошқарувида, одамларнинг бошини қовуштириш, турар жойларда тартиб-интизомни мустаҳкамлашда, ўзини ўзи бошқариш тизимини жорий қилишда маҳалланинг роли, аҳамияти ва моҳияти кундан-кунга ошиб бораётганини барчамиз кўриб турибмиз.

Шу боис, маҳалланинг ҳаётимиздаги мавқеи юксак, унинг қонуний, ҳуқуқий асослари ҳар томонлама мустаҳкам бўлиб ривож топса, бу идорани жамиятимиз сиёсий-иқтисодий ва маънавий ҳаётининг ажралмас бир қисми, қуйи бошқариш тизими сифатида нечоғли кучайтирсак, бунинг учун барча моддий-молиявий шароитларни ташкил қилиб берсак, ўйлайманки, бу ўз олдимизга қўйган олий мақсадларга эришиш йўлида катта қадам бўлади.

Барчангиз яхши биласиз, "Отанг — маҳалла, онанг — маҳалла" деган ҳикматда жуда катта маъно бор.

Агар биз бу иборанинг ҳақиқий мазмунини сўзда эмас, амалда намоён этмоқчи бўлсак, шу маҳаллада яшайдиган ким бўлмасин — бева-бечора ёки ногирон бўладими, омади келмаган бирон-бир оила бўладими, ёлғиз қолган қария бўладими — буларнинг барчасига нафақат моддий ёрдам беришимиз, аввало, меҳр-эътибор қаратишимиз зарур.

Шу борада, ҳеч шубҳасиз, маҳалла оқсоқоллари ва фаоллари кўмак-мададга муҳтож бўлган инсонларни ёлғиз қолдирмасдан, уларнинг бошини силаб, бу одамларни ҳимоялаш учун, керак бўлса, давлат идоралари, мансабдорларнинг тинчини бузиб, тегишли ёрдам ва маблағни ундириб олиб, бугун қилаётган ишларининг самарасини янада кучайтирса, яъни маҳалла том маънода ота-оналик вазифасини ўтайдиган даражага етиб борса, биз кўп нарсага эришган, аҳолимизнинг розилигини олган бўламиз.

Лекин барчамиз яхши англаб олишимиз керакки, бу масалада ҳамма нарса фақат бугунги маҳалла тизимига, унинг фаоллари ва ташкилотчиларига боғлиқ эмас.

Бунинг учун, аввало, давлат кўмагини янада кучайтириш, маҳаллага тегишли ҳуқуқий ваколатлар бериш, унинг низомини қайтадан кўриб чиқиш, имкониятларини кенгайтириш, биринчи галда, маҳалланинг моддий негизини мустаҳкамлаш ҳақида ҳаммамиз бош қотиришимиз, қаттиқ ишлашимиз керак.

Шу маънода, маҳалланинг туман ва шаҳар ҳокимликлари, маъмурий ва ҳуқуқни ҳимоя қиладиган ташкилотлар билан, керак бўлса, ижтимоий, нодавлат, сиёсий ташкилотлар билан алоқаларини расмий, яъни ҳуқуқий асосда йўлга қўйиш, бу борада ечилмаган барча муаммоларни қонуний тарзда ҳал этиш масаласи ҳам долзарб бўлиб турибди, десак, хато бўлмайди.

Нега деганда, бу масалалар ечилмас экан, маҳалладан кўп нарсани талаб қилиш ўринсиз бўлади.

Шуни очиқ айтиш керакки, ҳақиқатан ҳам, бугун биз маҳалла зиммасига кўп вазифаларни юклаяпмиз.

Шунинг учун ҳам бугун қайси масалаларда ҳокимият, қайси масалаларда маҳалла масъул эканини қонуний нуқтаи назардан аниқ белгилаб қўйиш вақти келди, деб ўйлайман.

Обод маҳалла йили бўйича ҳам махсус давлат дастурини қабул қилиб, уни амалга ошириш юзасидан ҳукуматимизга тегишли топшириқлар берилади, албатта.

Маҳалла ҳақида сўз юритганда, яна бир масалага эътиборингизни жалб қилмоқчиман.

Бизнинг ҳаётимизни тебратадиган шундай бир соҳа борки, уни ҳеч қандай қонун ёки расмий ҳужжат билан чегаралаб, белгилаб бўлмайди.

Бу соҳа бевосита одамларнинг маънавияти, руҳий дунёси, мафкуравий онги, тафаккури билан боғлиқдир.

Шу жумладан, бир жойда яшаётган одамларнинг ўзаро алоқалари, оила муносабатлари дейсизми, қўни-қўшничилик дейсизми, қуда-андачилик дейсизми — буларнинг барчаси ғоят ўзига хос, сирли бир олам.

Бундай муносабатларни фақатгина расмий йўл билан, қонун ва фармонлар билан белгилаб бериб бўлмайди. Ва бунга интилиш ҳам калтабинлик, деб ҳисоблайман.

Бу ҳақда кўп гапириш мумкин. Шунинг учун ҳам Шарқ оламида, ислом фалсафасида одамларнинг маҳалла, яъни жамоа бўлиб яшашида, жамият ҳаётида тинчлик ва осойишталикни сақлашда меҳр-оқибатлик, шафқат ва мурувват нақадар катта ўрин тутганини англаш мумкин.

Шу сабабли, маҳалланинг аҳамияти ва ўрни ҳақида гапирганда, инсоннинг, оиланинг маънавий олами, ундан хабардор бўлиш, уни англаш, бу руҳий дунёга қўполлик билан аралашмасдан, унинг ижобий асосда шаклланишига нозиклик билан таъсир ўтказишда, ўйлайманки, маҳалладек идорага тенг келадиган бошқа бирон-бир восита йўқ.

Азиз юртдошлар!

Шу фурсатдан фойдаланиб, халқимизга хос бўлган, ҳаётимизда катта ўрин тутадиган ва унга таъсир ўтказадиган қадриятлар ҳақида тўхталиб ўтмоқчиман.

Қадрият деганда, биз минг йиллар давомида шаклланган, одамларнинг ҳаёти, ички дунёсидан мустаҳкам ўрин олган, ҳеч қайси расмий ҳужжатда акс этмаган бўлса-да, унга барча амал қиладиган, инсонларнинг қон-қонига сингиб кетган анъана ва удумларни тушунамиз.

Лўнда қилиб айтганда, одамзод бор экан, миллат бор экан, шу миллатни ифода қиладиган, асрлар мобайнида қандайдир муқаддас даражага кўтарилиб қолган аломат-хусусиятлар ҳам у билан бирга яшайди.

Табиийки, ота-боболаримиз бизга қолдирган олижаноб қадриятларни, ғуруримизни кўтарадиган, халқимизнинг обрўсига обрў қўшадиган инсоний одат ва фазилатларни сақлаш, асраб-авайлаш ва энг катта бойлик тариқасида янги келажак авлодларга етказиш зарур. Бу масала бўйича ҳеч кимда ҳеч қандай иккиланиш йўқ ва бўлиши ҳам мумкин эмас.

Кейинги йилларда қадриятларни тиклаш ва улуғлаш, буюк авлиё ва мутафаккирларимизнинг хоки ётган қадамжоларни обод қилиш, аждодларимиз меросини ўрганиш борасида кўп-кўп ишлар қилинаётгани ҳақида ҳам узоқ гапириб ўтиришга ҳожат йўқ.

Чунки, бусиз биз буюк келажагимизни тасаввур этолмаймиз: миллатимизнинг томири, тарихи қанча чуқур бўлса, келажаги ҳам шунча буюк бўлади, деб тушунамиз.

Аммо ҳаётда шундай одат ва эскидан қолган удумлар борки, уларни миллатимиз ва халқимизга хос бўлган азалий қадриятлар қаторига киритиш қийин.

Гап нима тўғрисида кетяпти?

Гап, аввало, миллий қадриятларимизни сохталаштиришга олиб келаётган, урф-одатларимиз ниқоби остида тўй-ҳашам ва маърака-маросимларимизни катта дабдабаларга, базми жамшидларга айлантириб, ҳаётимизга кучайиб кириб бораётган ўта хунук ҳаракатлар ҳақида кетяпти.

Бунинг негизида баъзи бир одамларимизга мансуб бўлган шуҳратпарастлик, дабдабабозлик, ўзини кўз-кўз қилиш, очиқ айтиш керак, аввало, бели оғримасдан, нопок йўллар билан топган пули ва бойлигини терисига сиғдира олмаслик каби иллатлар ва эски асоратлар борлигини кўриш мумкин.

Қанчалик аччиқ бўлмасин, бугун бу тўғрида гапирмасдан бўлмайди.

Ҳеч шубҳасиз, бундай дабдабаларни ташкил қилишга бош-қош бўладиган, янги-янги маросимларни ўйлаб чиқарадиган ва шунинг ҳисобидан ўзининг манфаатини, керак бўлса, қандайдир сохта обрў топадиган, шу ишни ота касби қилиб олган маълум бир кимсалар борлигини ҳам очиқ айтишимиз зарур.

Албатта, бу ҳақда биринчи марта сўз юритаётганимиз йўқ. Бу хусусда жамоатчилигимиз, матбуот, радио ва телевидение, хотин-қизлар қўмитаси фаоллари, жойлардаги кўпни кўрган оқсоқолларимиз куйиниб гапиради.

Одам шундан ҳайратда қоладики, бундай ҳеч ақлга сиғмайдиган ортиқча маросимлар ҳар бир оила, ота-онанинг елкасига оғир юк бўлиб тушаётганини ҳамма билади.

Чунки бундан асосан кўп болали оилалар азият чекади, қийналади, шунинг оқибатида қарздор ҳам бўлиб қолиб, қарзини узиш учун бошини кўтармасдан меҳнат қилади.

Менинг бир эски танишим бор. Баъзан кўришиб, телефонлашиб турамиз. Шу бечора тўрт-бешта боласининг тўйи ташвишларидан қутулмай туриб, ҳали нафасини ростлаб олишга улгурмасидан, яна тўйга навбат келиб қолибди. Нима эмиш, энди невараларга бешик тўйи қилиб бериши керак эмиш.

Бу ҳақда одамлар билан суҳбатлашсангиз, улар, энди, ўзбекчилик, ор-номус, деган гаплар бор, дейди. Бошқача айтганда, шавла кетса, кетсин, обрў кетмасин, деб иш тутади.

Бизнинг халқимизда "кўпчилик қаторида" деган бир гап бор.

"Кўпчилик қаторида" деган иборани биз, аввало, атрофдаги жамоа, маҳалла-кўй билан бирга ҳамоҳанг бўлиб яшаш, уларнинг қаторидан чиқмаслик ва кўпгина ҳолатларда ор-номус деган тушунча билан чамбарчас боғланиб кетган қарашлар, деб қабул қилишимиз тўғри бўлади.

Ўйлайманки, бу жуда олижаноб тушунча.

Нега деганда, асрлар давомида шаклланган мана шундай қарашлар бошига мусибат, ҳаёт синовлари тушган одамларни ёлғиз қолдирмасликни, уларнинг дардига ҳамдард бўлиш, ғам-ташвишларини баҳам кўриш, ёвуз кучларга, бало-қазоларга қарши бир ёқадан бош чиқариб курашишни англатади.

Шу маънода, бу тушунчани ёшларимизга, униб-ўсиб келаётган болаларимизнинг қалби ва онгига сингдириш, халқимизнинг ҳамжиҳатлигини ифода этадиган ҳаракатга айлантириш эл-юртимизга фақатгина куч-қувват бағишлайди.

Лекин, бундай олижаноб тушунчани аксига айлантириб, **ҳар қандай соғлом фикрга зид бўлган сохта урф-одатларга берилиб,** ўзининг табиати ва салоҳиятига, даромадига тўғри келмайдиган, балки унга катта зарар етказадиган тўй ва маросимларни ўтказадиган одамларни тушуниш қийин.

Очиқ айтишим керак, биз дўппимизни олиб қўйиб, чуқур ўйлаб кўрсак, тарихимизни эсласак, ҳақиқий қадриятларимизнинг мағзини чақсак, **бу ортиқча даҳмазалар одамларимиз елкасига машаққатли бир юк, аниқроқ айтганда, доимий оғир мажбурият бўлиб тушаётгани аён бўлади.**

Агар биз тўйга кетадиган маблағнинг бир қисмини ёшларнинг ҳақиқий эҳтиёжига, оила юмушларини енгиллаштиришга, эртага туғиладиган гўдакларни соғлом қилиб ўстириш, болаларимизга чуқур билим бериш, бир сўз билан айтганда, замонавий ҳаёт ва турмуш тарзига жавоб берадиган мақсадларга сарф қилсак, бу энг оқилона ва савоб иш бўлур эди.

Диний маросим ва маъракалар ҳақида тўхталадиган бўлсак, мен бу тўғрида узил-кесил бир хулоса билдириш фикридан узоқман.

Бу хусусда, аввало, имом-хатиблар, уламоларимиз, диний идора ўз фикрини билдириши, кенг тарғибот ишларини олиб бориши керак.

Албатта, улар бу борада анча-мунча ҳаракат қиляпти, аммо бу ишларни янада кучайтириш лозим.

Мен фақат маъракани дабдабали тўйга айлантириш ҳеч қайси муқаддас китобда ёзилмагани ва бизнинг ислом динимиз арконларига мутлақо зид эканини эслатиб ўтмоқчиман, холос.

Азиз дўстлар, ёдингизда бўлса, биз бундан уч-тўрт йил аввал бу борада махсус бир қарор ҳам қабул қилган эдик.

Унда тўй-ҳашамлар, оилавий тантаналар, маърака ва маросимларни, марҳумлар хотирасига бағишланган тадбирларни ўтказишда исрофгарчиликка йўл қўйиш, атрофда яшаётган одамларнинг ҳол-аҳволини инобатга олмаслик каби иллатларга йўл қўйилаётгани айтилган, бу масала бўйича аниқ чора-тадбирлар ҳам белгиланган эди.

Бу қарор эълон қилингач, жойларда тўй-маъракаларни ўтказиш ишлари бироз тартибга тушгандек бўлди. Бироқ, афсуски, кейинчалик бу иш яна эътибордан четда қолиб кетди.

Менинг таклифим шуки, бу масалани авваламбор маҳалла ва хотин-қизлар қўмиталари турар-жойларда чуқур ўрганиб чиқиб, ўз таклиф ва тавсияларини бериши лозим.

Биз ана шу таклиф ва тавсияларга таянган ҳолда, керак бўлса, янги қарор қабул қилишимиз, унда бу масала бўйича кўпроқ амалий ва таъсирчан чораларни кўриш ва бундай тадбирларни жамоатчилигимиз кучига суяниб, қандайдир чегарага солиш мақсадида иш олиб борсак, айни муддао бўлади, деб ўйлайман.

Мен ишонаман — халқимизнинг соғлом тафаккури, асрий тажрибаси, кўпни кўрган оқсоқоллар, ота-оналар, опа-сингилларимизнинг, маҳалла фаоллари, кенг жамоатчиликнинг қатъияти билан бу муаммони оқилона ҳал қилишга бизнинг кучимиз ҳам, имкониятимиз ҳам етади.

Ҳурматли дўстлар!

Фурсатдан фойдаланиб, сиз азизларни Конституциямизнинг 10 йиллиги байрами билан яна бир бор қутлайман.

Шу билан бирга, сизларни, сизлар орқали барча юртдошларимизни бутун дунё мўмин-мусулмонлари қаторида бизнинг халқимиз ҳам катта қувонч билан кутиб олаётган табаррук Рамазон ҳайити билан чин қалбимдан муборакбод этаман.

Барчангизга сиҳат-саломатлик, бахт ва омад, хонадонларингизга тинчлик-тотувлик, файзу барака тилайман.

(Давоми. Боши 1-бетда).

Йиғилишни Тошкент шаҳар ҳокими Р.Шоабдураҳмонов очди.

Ўзбекистон Республикаси Давлат мадҳияси янграйди.

Конституциявий суд Раиси Б.Мустафоев Конституциямизнинг ўн йиллиги тўғрисида маъруза қилди.

Сўз Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовга берилади.

Давлатимиз раҳбари ўз нутқида ўн йил абадият олдида қисқа фурсат эканига қарамай, ўтган давр мобайнида мамлакатимизда қанчадан-қанча том маънодаги оламшумул ўзгаришлар юз берганлигини алоҳида таъкидлади.

Ўзбекистон маънавий қадриятларини тиклаш, иқтисодий ва ижтимоий соҳаларда туб ўзгаришлар, ҳуқуқий демократик давлат ва адолатли фуқаролик жамиятини шакллантириш йўлидан собитлик билан одимламоқда. Қонунчилик ва ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлаш, ҳаётнинг барча жабҳаларини эркинлаштириш жараёнлари босқичма-босқич амалга оширилмоқда.

Эришган ютуқларимизнинг, тинч ва осуда ҳаётимизнинг, эртанги кунга бўлган ишончимизнинг, халқаро майдонда ортиб бораётган обрў-эътиборимизнинг негизида Конституциямиз белгилаб берган ҳуқуқий асослар тургани ва уларни оғишмай ҳаётта татбиқ этаётганимиз мужассамдир.

Юртбошимиз мустақиллик даврида турли номлар билан эълон қилинган йиллар ўртасида мантиқий асос, ўзаро узвий боғланиш мавжудлигига эътибор қаратди.

Ўтиб бораётган Қарияларни қадрлаш йили, аввало, Ўзбекистоннинг буюк келажагини ўйлаб, йиллар давомида шу олижаноб ишга ўз ҳиссасини қўшган, ана шу пойдеворнинг тамал тошини қўйган инсонларни улуғлаш, уларни рози қилишдек олижаноб мақсадга қаратилган. Шу муносабат билан қабул қилинган Давлат дастури нафақат фахрийлар, мўътабар кексаларимиз, балки бутун жамиятимиз ҳаётида катта из қолдиргани шубҳасиз.

Президентимиз 2003 йилни "Обод маҳалла йили" деб эълон қилишни таклиф этди. Юртбошимизнинг бу таклифи йиғилганларнинг гулдурос қарсаклари билан маъқулланди.

Дарҳақиқат, маҳалланинг ҳаётимиздаги ўрни юксак. Кириб келаётган йилнинг "Обод маҳалла йили" деб эълон қилиниши эса маҳалланинг ҳуқуқий асослари ҳар томонлама янада мустаҳкамланишига, ўзини ўзи бошқаришнинг бу ноёб тизими жамиятимиз сиёсий-иқтисодий ва маънавий ҳаётининг том маънодаги ажралмас қисми сифатида тобора ривож топишига, бунинг учун тегишли барча моддий-молиявий шароитлар яратилишига асос бўлади.

Тантанали маросим санъат усталари ва ёш ижрочиларнинг катта концерти билан якунланди.

(ЎзА).

ВАТАН МУКОФОТЛАРИ ТОПШИРИЛДИ

(Давоми. Боши 1-бетда).

Биз "Ўзбекистон замини", "Ўзбекистон халқи", "Ўзбекистон фарзанди" деган сўзларни доимо ички бир ҳаяжон ва ифтихор билан тилга оламиз, дея сўзида давом этди Президент. Ҳеч шубҳа йўқки, "Ўзбекистон Қаҳрамони" деган юксак унвон ҳам бизга фахру ғурур бахш этадиган ана шундай мўътабар тушунчалар қаторида туради.

Давлатимиз раҳбари мамлакатимиз тараққиёти ва фаровонлиги йўлида кўп йиллардан буён қаҳрамонона меҳнат қилиб келаётган инсонлар — "Меҳр-шафқат ва саломатлик" жамғармаси Наманган вилояти бўлимининг раҳбари Дилбархон Акрамовани, моҳир муаллим ва мураббий Марат Зокировни, тажрибали хўжалик раҳбарлари Азим Латипов ва Муродулло Саидовни, Хоразм вилояти ҳокими Ислом Бобожоновни ана шундай шарафли унвон билан чин юракдан қутлади.

Айниқса, қаҳрамонларимиз қаторида ҳаётда ҳам, ижодда ҳам ўзининг ҳаққоний сўзи, ирода ва матонати билан юртдошларимизга, авваламбор ёшларимизга ибрат бўлаётган, том маънодаги маърифатпарвар инсон Озод Шарафиддиновнинг борлиги бениҳоя қувончлидир.

Халқимизда муборак айёмлар арафасида ўтганларни ёд этишдек яхши бир одат бор. Бир неча йиллдирки, биз ана шу ибратли удумга амал қилиб, илму фан ва маданиятимиз ривожига беқиёс ҳисса қўшган, аммо бугунги ёруғ кунларни кўриш насиб этмаган марҳум ватандошларимиз номини хотирлаб, ҳурмат бажо этиб келмоқдамиз.

Бу йил ҳам Президентимиз Фармонига биноан ўн уч нафар ана шундай улуғ инсон давлатимизнинг юксак мукофоти — "Буюк хизматлари учун" ордени билан тақдирланди.

Биз машҳур аллома, академик Ҳабиб Абдуллаевнинг илмий жасоратини, Қори Ниёзий, Тошмуҳаммад Саримсоқов, Убай Орипов, Обид Содиқов, Собир Юнусов, Содиқ Азимов, Яҳё Ғуломов, Саъди Сирожиддинов, Ҳамид Сулаймон каби ҳар бири ўз соҳасида илмий мактаб яратган истеъдод соҳибларининг Ватанимиз, халқимиз олдидаги хизматларини ҳеч қачон унутмаймиз, деди Юртбошимиз.

Саҳна санъатимизнинг ёрқин намояндаси Олим Хўжаев, миллий мусиқамиз ривожига улкан ҳисса қўшган мумтоз бастакор Тўхтасин Жалилов, бутун умрини қорақалпоқ диёрини тараннум этишга, ноёб ва бетакрор санъат асарларини тўплашга бағишлаган Игорь Савицкий номларини ҳам эҳтиром билан ёд этамиз.

Бугун бизнинг миллатимиз тарихида ёрқин из қолдирган мана шу инсонлар хотирасини эъзозлаётганимиз, эзгу ва савобли ишлар ҳеч қачон унутилмайди, яхшилик завол билмайди, деган ҳақиқатни яна бир карра тасдиқлайди, деб таъкидлади Ислом Каримов.

Биз бугунги тинч ҳаётимиз, осойишта кунларимиз посбони бўлган, Қуролли Кучларимиз сафида, ҳуқуқ-тартибот ва хавфсизлик идораларида ўз бурчини шараф билан адо этаётган жасур аскар ва офицерларимиз, барча ҳарбий хизматчиларимиз ҳақида ҳар қанча фахрланиб гапирсак арзийди, деди Юртбошимиз. Бу мард ўғлонларимизнинг жасорати ва жанговар маҳоратини юксак қадрлаймиз.

Бугун Ўзбекистонимиз ўзининг ички ва ташқи сиёсати, улкан салоҳияти билан халқаро майдонда тобора обрў қозониб бораётган экан, бунда барча ватандошларимизнинг муносиб ҳиссаси бор, албатта.

Лекин мамлакатимизнинг шуҳратини бутун дунёга намоён этишда, айниқса, спортчиларимиз, мана шу залда ўтирган ёрқин спорт юлдузлари алоҳида катта ҳисса қўшаётгани аён ҳақиқатдир.

Давлатимиз раҳбари барча мукофотланганларни яна бир бор самимий табриклаб, уларга Ватанимизнинг олий мукофотларини тантанали равишда топширди.

Бугун биз том маънодаги тарихий даврни бошимиздан кечираяпмиз. Эҳтимол, ўзимиз яшаб турган шу даврнинг барча қирраларини англаш, унга баҳо бериш қийиндир.

Лекин йиллар ўтади, асрлар ўтади, деб алоҳида таъкидлади Президент, ишончим комилки, оғир ва мураккаб замонларда элимизга тоғдек таянч бўлиб, таъбир жоиз бўлса, Ўзбекистоннинг юкини елкасида кўтариб, бахтли ва фаровон ҳаёт пойдеворини қурган инсонларни келажак авлодларимиз миннатдорлик билан ёд этиши муқаррар.

Ислом Каримов сўзининг ниҳоясида барча мукофотланган юртдошларимизга қарата: кўксингизга ярашиб турган мана шу орден ва унвонлар ҳаммангизга буюрсин, янги ва юксак марралар сари илҳомлантирсин, издошларингиз янада кўпайсин, бошингиз доим омон бўлсин, деди. Уларга сиҳат-саломатлик, бахт-саодат, ишларига омад, хонадонларига файзу барака тилади.

Мукофотланганлар номидан сўзга чиққан адабиётшунос олим Озод Шарафиддинов, "Меҳр-шафқат ва саломатлик" жамғармаси Наманган вилояти бўлимининг раҳбари Дилбархон Акрамова, марҳум Ҳамид Сулаймоннинг ўғли Рустам Сулаймонов, Соғлиқни сақлаш вазирлигининг академик В.Воҳидов номидаги хирургия илмий маркази бўлими раҳбари Юрий Калиш, "Феруз-Хоразм" тикувчилик ҳиссадорлик жамияти бошқаруви раиси Клара Жумамуратова, Сурхондарё вилояти Сариосиё туманидаги И.Диёров номидаги ширкат хўжалиги раиси Султон Сатторов, адабиётшунос Абдуқодир Ҳайитметов, актриса Людмила Стоцкая, андижонлик журналист Мукаррамхон Холматова Президентимизга ўзларига билдирилган эзгу тилаклар ва юксак ишонч учун миннатдорлик изҳор қилиб, Ватанимизнинг олий нишонлари уларни янада самарали меҳнат қилишга, юрт равнақи учун бор куч-ғайратларини сарфлашга ундашини таъкидладилар.

(ЎзА).

ҲАЙИТИНГИЗ МУБОРАК БЎЛСИН!

Бисмиллоҳир раҳмонир раҳийм!

Азиз ватандошлар, барчалирингизни Рамазон ҳайити муносабати билан чин дилдан муборакбод этаман.

Аллоҳнинг инояти ва истиқлол шарофати ила барчамиз бир-биримизни мана шундай улуғ айём билан муборакбод этиш шарафига муяссар бўлиб турибмиз.

Яратганга беадад шукрки, бугун халқимиз ҳурриятнинг мусаффо ҳавосидан нафас олмоқда. Парвардигори олам мустақиллигимизни бардавом айласин!

Рамазон ҳайитининг файзу бараколи қалбларимизни ва хонадонларимизни мунаввар айласин. Бу улуғ байрамда барча имон-эътиқодли мусулмон биродарларимизнинг қалблари равшан, диллари хушнуд бўлиб, тутган рўзаларининг ажру савобидан умидвордирлар.

Рамазон ҳайити Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси қабул қилинганининг 10 йиллиги арафасида нишонланмоқда. Унда дин ва виждон эркинлигига алоҳида эътибор қаратилган. Асосий қонунимиз барча фуқароларни миллати, ирқи ва динидан қатъи назар, тенг ҳуқуқли деб билади, уларнинг урф-одатлари, миллий анъаналари ҳурмат қилинишини кафолатлайди.

Рамазон ҳайити кунида барча мусулмонлар бирбирларини байрам билан қутлаб, табаррук кексаларимизга имон, ёшларга узоқ умр, тавфиқ, рушду ҳидоят тилашади. Қариндош-уруғлар, ёру биродарларни зиёрат қиладилар, яқинлари ва беморларнинг ҳолидан хабар оладилар. Бундай хайрли ишлар азалий қадриятларимиздандир. Бирор сабабга кўра аразлашган, гина-кудуратли танишбилишлар ҳам ҳайит кунларида ўзаро узр сўрашиб, бир-бирларига қучоқ очадилар. Кечиримли ва меҳр-оқибатли бўлиш ҳар бир мусулмон учун ҳам қарз, ҳам фарздир.

Аллоҳ таоло Қуръони Карим "Оли Имрон" сурасининг 134-оятида шундай марҳамат қилади:

"(Тақводорлар) фаровонлик ва танглик кунларида ҳам эҳсон қиладиган, ғазабларини ютадиган, одамларни (хато ва камчиликларини) афв этадиган кишилардир. Аллоҳ эзгулик қилгувчиларни севар".

Мўмин-мусулмонлар фақатгина ҳайит кунларида эмас, балки йил давомида бир-бирларига бўладиган муомала-ю муносабатларни яхши қилмоқликлари лозим. Аллоҳнинг берган неъматларидан хайр-эҳсон этиш, саховатпеша кишиларимиз муҳтож одамларга, мискину фақирларга ёрдам қўлларини чўзмоқликлари даркордир. Савоб ишни ҳар ким, ҳар куни қилиши керак.

Ислом дини кишиларни бир-бирига меҳру оқибатли бўлишга чақириши билан бирга, уларни дини ва миллатидан қатъи назар, ўзаро иззат-ҳурмат кўрсатишга ундайди. Бу жамиятнинг бирлигига, унинг аъзолари орасида дўстликни мустаҳкамлашга муҳим омил бўлади.

Аллоҳ таоло Қуръони Каримда: "Эй инсонлар, дарҳақиқат, биз сизларни бир эркак ва бир аёлдан яратдик ҳамда бир-бирларингиз билан танишинглар, дўст-биродар бўлинглар деб сизларни турли-турли халқлар, қабила-элатлар қилиб қўйдик. Албатта сизларнинг Аллоҳ наздидаги энг ҳурматлигингиз тақводорроғингиздир. Албатта Аллоҳ билгувчи ва огоҳдир". (Ҳужурот, 13).

Парвардигор инсонларнинг фаровон ҳаёт кечиришлари учун лозим бўлган ризқни яратганки, унинг бу неъматларининг ҳеч қачон ҳисобига етолмаймиз. Балки шукрона этсак, берилган неъматлар янада зиёда бўлади, иншооллоҳ.

Мамлакатимизда мусулмонларнинг диний маросимларини камоли ҳуррият билан адо этишлари учун барча шарт-шароитлар яратиб берилган. Жорий йилнинг "Қарияларни қадрлаш йили" деб эълон қилиниши эса фуқароларни ижтимоий ҳимоялаш йўлида мамлакатимиз Раҳбари томонидан олиб борилаётган сиёсатнинг нақадар изчил эканлигини намойиш этмоқда. Халқимиз "Қариси бор уйнинг париси бор", дейди. Ҳақиқатан ҳам, қаерда кексалар бўлса, шу жойда файз, барака бўлади. Қарияларнинг дуосини олиб яшайдиган халқ ҳеч қачон кам бўлмайди.

Улуғ айём билан муҳтарам Президентимизни, республикамизда қарилик гаштини сураётган табаррук ёшдаги нуроний отахон ва мунис онахонларимизни, барча юртдошларимизни чин дилдан муборакбод этиб, Ватанимизнинг истиқболи порлоқ, диёримиз тинчлиги ва осойишталиги бардавом, халқимиз фаровонлиги янада зиёда бўлишини Яратгандан сўраб қоламиз.

Ҳайитингиз қутлуғ бўлсин, азизлар!

Ўзбекистон мусулмонлари идораси раиси, муфтий Абдурашид қори БАҲРОМОВ.

СОКА УНИВЕРСИТЕТИ ВАКИЛЛАРИ ЎЗБЕКИСТОНДА

Мамлакатимизда меҳмон бўлиб турган Японияning Сока университети президенти Масами Вакаэ раҳбарлигидаги делегация аъзолари 5 декабрь куни пойтахтимизнинг диққатга сазовор жойларини томоша қилди.

Меҳмонлар Темурийлар тарихи давлат музейига ташриф буюрди. Шунингдек, улар Алишер Навоий номидаги Давлат академик катта театрида бўлди. Университет вакиллари мазкур театр зиёратига келгани бежиз эмас. Бу маънавият ўчоғи биносининг барпо этилишида японияlik фуқаролар ҳам фаол иштирок этган.

Япония пойтахти Токио яқинидаги сўлим гўшалардан бирида жойлашган Сока университети 1971 йилнинг апрелида ташкил этилган. Қисқа вақт ичида мазкур илм даргоҳи ўзининг юксак таълим даражаси ва кўплаб соҳаларда катта ютуқларга эришган битирувчилари билан шуҳрат қозонди. Ҳозирги кунда нафақат Япония, балки дунёнинг энг машҳур илм масканларидан бирига айланиб улгурган Сока университети ўз фаолиятини жадаллик билан ривожлантириб, таълим кўламини кенгайтириб бормоқда.

(ЎзА).

Мустақилликка эришган ҳар бир халқ ўз тараққиёт йўлини излайди, янги жамият ва давлат бунёд этишда ўз андозасини ишлаб чиқишга ҳаракат қилади. Ўзбекистон ўзининг истиқлол ва тараққиёт йўлини танлаб олди, ижтимоий йўналтирилган бозор иқтисодига ўтиш сиёсатини ишлаб чиқди. Миллий хусусиятлар ва анъаналарни инобатга олган ҳолда демократик ҳуқуқий давлат ва фуқаролик жамияти барпо этиш, бозор муносабатларига ўтиш, мустақил давлат манфаатлари устуворлигига ва тенг ҳуқуқли ҳамкорликка асосланган ташқи сиёсатнинг аниқ тамойилларини ва йўналишларини белгилаб олди.

МУСТАҚИЛЛИГИМИЗ ҚОМУСИ

Мустақил Ўзбекистон Конституциясининг қабул қилиниши айни шу эзгу мақсадларнинг ҳуқуқий кафолатидир. У мустақил ҳуқуқий йўлимизнинг ва миллий ҳуқуқларимиз тизимининг таянчи, пойдеворидир.

Конституциямиз тарихан синалган умуминсоний, умумбашарий қадриятларни ўзида мужассам этган ҳужжатдир. Унинг биринчи моддасидан то охирги моддасигача мустақиллик ғояси билан суғорилган. Асосий Қонунимиз энг ривожланган, тараққий топган давлатларнинг тарихий тажрибасига таянган ҳолда яратилган. Шунинг билан бирга, Конституцияда халқимизнинг узоқ ўтмиш даврлардан буён шаклланиб келаётган миллий тафаккури, муқаддас исломий қадриятлар ўз аксини топган, халқимиз кўнглида устувор бўлган адолат, ҳақиқат, иймон, олижаноблик, бағрикенглик, мардлик каби улуғ хислатлар ўрин олган.

Шу ўринда Конституциямизнинг асосий мезонлари, уни тавсифловчи жиҳатлари хусусида тўхталиш ўринли бўлар эди. Негаки, Асосий Қонунимизда мустаҳкамлаб қўйилган ғоя ва нормалар Ўзбекистонда демократик давлатни барпо этиш эҳтиёжларига мувофиқдир. Унда ўтмиш даврининг эҳтиёжлари билан ўзбек давлатчилиги тажрибалари омихталаштирилиб, уларнинг бирлиги таъминланган. Конституциямиз ҳуқуқнинг бевосита қўлланишига имконият яратди. Унинг нормаларининг аниқ-равшан ва лўнда баён этилиши бу нормалардан давлатнинг ҳуқуқий ҳаётида кенг фойдаланиш имконини берди, жамиятнинг ҳуқуқий маданиятини ошириш, фуқароларнинг қонунга итоат этишларини таъминлади. Шунингдек, Конституциямиз етакчи ҳуқуқ манбаидир. Конституция қабул қилиниши шарофати билан конституциявий ва жорий қонун ҳужжатларини ривожлантириш йўналишларига эга бўлдик, бу эса асосий мақсад сари йўналтирилган қонун ҳужжатларини қабул қилиш ва ҳуқуқий ислоҳотларни чуқурлаштиришни кафолатламоқда. Энг муҳими, Конституция барқарорликка эришиш имконини берди.

Ўзбекистон танлаган ўзига хос йўлнинг пировард мақсадига, демократик ҳуқуқий давлат барпо этиш ва фуқаролик жамиятини шакллантиришга эришишда Конституция ва қонунлар жуда катта ўрин тутади. Давлатимизнинг Асосий Қомусида Конституция ва қонунларнинг устунлиги мустаҳкамлаб қўйилган, ижтимоий ҳаётнинг барча соҳаларида уларнинг танҳо ҳукмронлиги назарда тутилган.

Давлат, унинг органлари, мансабдор шахслар, ташкилотлар ва фуқаролар қонунларга бўйсунишлари шарт. Ижтимоий, иқтисодий ва сиёсий муносабатлар фақат Конституцияга уйғун қонунлар билан тартибга солинади, бу муносабатлар қатнашчилари ҳуқуқ нормаларини бузсалар, ҳеч бир истисносиз жавобгар бўладилар. Ҳеч бир қонун ёки бошқа норматив-ҳуқуқий ҳужжат Конституция нормалари ва тамойилларига зид бўлиши мумкин эмас.

Ер юзида инсоният пайдо бўлибдики, у ўз эркинлиги учун курашган, озод яшашга, ўзининг табиий ҳуқуқларига эга бўлишга интилиб яшаган. XX асрга келиб инсон ҳуқуқлари ва эркинликлари бутун инсоният тараққиёт йўлини англаш манбаси бўлиб қолди, десак, муболаға бўлмайди. Бу борада 1948 йилда қабул қилинган Инсон ҳуқуқлари Умумжаҳон декларациясини тилга олишимиз керак. Бу ҳужжат инсонларнинг фуқаролик ва сиёсий ҳуқуқлари билан боғлиқ масалаларга қаратилган бўлиб, унда мустаҳкамлаб қўйилган, умумэътироф этилган қоидаларга дунёдаги эркин, демократик жамият барпо этиш ниятида бўлган ҳар бир давлат ҳурмат билан қарайди. Шуни фахр билан айтиш мумкинки Ўзбекистон Республикаси Конституцияси Инсон ҳуқуқлари Умумжаҳон декларациясининг деярли барча қоидаларини ўзида акс эттирган.

Конституциямизда энг олий қадрият сифатида асосий эътибор давлат ва ижтимоий тузумга эмас, балки инсон манфаатларига қаратилган. Унинг 13-моддасида Ўзбекистон Республикасида демократия умуминсоний принципларга асосланади, уларга кўра, инсон, унинг ҳаёти, эркинлиги, шаъни, қадр-қиммати ва бошқа дахлсиз ҳуқуқлари олий қадрият ҳисобланади, деб белгилаб қўйилган. Бундан ташқари, инсон ва фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликлари эълон қилинибгина қолмасдан, шу модданинг ўзида демократик ҳуқуқ ва эркинликлар Конституция ва қонунлар билан ҳимоя қилиниши ҳам мустаҳкамланган.

Асосий Қонунда инсон ва фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликлари мазмунини бевосита очиб берувчи 7 та боб, 34 та модда мавжуд. Унинг муқаддимасидан тортиб якунловчи қоидаларига қадар инсон тўғрисида, унинг фаровонлиги тўғрисида ғамхўрлик ғоялари сингдирилган. Ҳар қандай давлат органининг, ҳар қандай мансабдор шахснинг фаолияти инсон манфаатларига бўйсундирилади. Бу борада Конституциямиздаги асосий ғоялар муаллифи, Ўзбекистон Республикаси Президенти И. А. Каримовнинг қуйидаги сўзларини келтириш жуда ўринли: «...Бу Конституция ўзининг туб моҳияти, фалсафаси, ғоясига кўра янги ҳужжатдир, унда коммунистик мафкура, синфийлик, партиявийликдан асар ҳам йўқ. Жамики дунёвий неъматлар орасида энг улуғи — инсон деган фикрни илгари сурдик ва шу асосда «фуқаро-жамият-давлат» ўртасидаги ўзаро муносабатнинг оқилона ҳуқуқий ечимини топишга интилдик». Келинг, Конституцияда кафолатланган инсон ҳуқуқларининг айримларига тўхталиб ўтайлик. Инсоннинг энг устувор ҳуқуқи яшаш ҳуқуқидир. Инсон ҳаётига суиқасд қилиш энг оғир жиноятдир. Демократиянинг гуманистик моҳияти шунга кўра белгиланади. Уни барча воситалар билан кафолатлаш давлатнинг бурчидир. Бу ҳуқуқнинг рўёбга чиқарилиши давлат ва жамиятни демократик ривожлантиришнинг энг муҳим шартидир.

Бундан ташқари, фуқароларимиз шахсий дахлсизлик ҳуқуқига, ўз шаъни ва обрўсига қилинган тажовузлардан, шахсий ҳаётига аралашишдан ҳимояланиш ва турар жой дахлсизлиги ҳуқуқига, фикрлаш, сўз ва эътиқод эркинлигига ҳамда виждон эркинлигига ва яна бир қатор сиёсий, иқтисодий ва ижтимоий ҳуқуқларга эгадирлар.

Кейинги вақтларда кенг тарқалган тадбиркорлик фаолиятининг ҳуқуқий эркинлиги ҳам шахснинг ижодий фаоллиги сифатида асосий ҳуқуқлар сирасига киради. Конституция Ўзбекистон фуқароларининг ҳамда мамлакатимиз иқтисодиётини юксалтиришга ёрдамлашаётган чет элликларнинг мулк ҳуқуқини кафолатлайди. Асосий Қонунда давлатимизнинг кўп миллатли эканлигидан келиб чиқиб, ҳар бир инсоннинг миллий қадр-қимматига, ўз она тили ва маданиятига эга бўлиш ҳуқуқи ҳам кафолатланган.

Кўриб турганимиздек, Конституцияда инсон ҳуқуқларига Ўзбекистон тараққиётининг асоси сифатида қаралади. Халқимизнинг маънавий салоҳияти, унинг улкан табиий ва техник имкониятлари, мустаҳкамланиб бораётган халқаро алоқалари демократик ривожланиш ва инсон ҳуқуқларига риоя этиш учун босқичма-босқич барча шарт-шароитлар яратилажагига ишонч уйғотади.

Инсон ҳуқуқларини унинг барча жиҳатларини қамраб олган ҳолда идрок этиш ва шахсни ҳурматлаш бизнинг, миллий-маънавий меросларимизнинг асосийларидан биридир. Умуман, маънавият ҳамма вақт ҳам жамият тараққиётида муҳим ўрин тутган.

Маънавий юксак, маданияти бой инсон ҳеч вақт қонунни бузишга интилмайди, уни ҳурмат қилади, чунки бунга унинг ахлоқи йўл қўймайди. Инсонларнинг маънавий даражаси юқори бўлган тақдирдагина, улар ижтимоий ҳаётнинг тараққиёт қонунларини, ҳуқуқий давлат моҳиятини ва у инсоният учун адолатли ҳаёт кечиришнинг ягона кафолати эканлигини чуқур идрок этади.

Ҳуқуқий, демократик давлат, фуқаролик жамиятини қуриш юксак ҳуқуқий маданиятни, юқори савиядаги маънавиятни амалда шакллантириш демакдир. Зеро, маънавият ва ҳуқуқ уйғунлиги вужудга келгандагина адолатли демократик давлат қуриш ҳақида сўз юритиш мумкин.

Мустақиллик йилларида инсон ҳуқуқларига доир юздан ортиқ қонун ва бошқа ҳужжатлар қабул қилинди. Уларнинг барчаси инсон яшаши ва фаолияти учун муносиб шарт-шароитларни яратишга қаратилган бўлиб, пировард натижада миллат ва ватан равнақини таъминламоқда.

Фуқароларнинг тоза атроф-муҳитга бўлган ҳуқуқлари, шунингдек, уларнинг атроф-муҳит муҳофазаси борасидаги давлат томонидан ишлаб чиқилган ва амалга оширилаётган миллий ҳаракат дастурларини ҳаётга татбиқ қилишда иштирок этишлари ҳам Ўзбекистон Республикаси Конституцияси ва бошқа норматив-ҳуқуқий ҳужжатларда мустаҳкамлаб қўйилган.

Фуқароларимизнинг ҳаёти ва саломатлиги учун зарур бўлган қулай табиий муҳитда яшаш ҳуқуқи давлатимиз томонидан кафолатланган.

1992 йил 9 декабрда қабул қилинган «Табиатни муҳофаза қилиш тўғрисида»ги Қонуннинг 12-моддасига мувофиқ, Ўзбекистон Республикаси аҳолиси ўз саломатлиги ва келажак авлоднинг саломатлиги учун қулай табиий муҳитда яшаш, ўз саломатлигини атроф-муҳитнинг зарарли таъсиридан муҳофаза қилиш ҳуқуқига эгадир.

Фуқароларнинг юқорида тилга олиб ўтилган барча ҳуқуқлари Ўзбекистон Республикаси Конституциясида мустаҳкамлаб қўйилган, яъни бу ҳуқуқлар халқимизнинг конституциявий ҳуқуқларидир. Давлатимиз эса фуқароларнинг Конституция ва қонунларда мустаҳкамлаб қўйилган ҳуқуқлари ва эркинликларини таъминлайди. Зеро, ҳар бир шахсга ўз ҳуқуқ ва эркинликларини суд орқали ҳимоя қилиш, давлат органлари, мансабдор шахслар, жамоат бирлашмаларининг ғайриқонуний хатти-ҳаракатлари устидан судга шикоят қилиш ҳуқуқи кафолатланган. Қонун чиқарувчи ва ижро этувчи ҳокимиятлар қабул қилган, аммо Конституция талабларига зид келиб қолган ҳужжатлар, яъни фуқароларнинг конституциявий ҳуқуқларини бузиши мумкин бўлган ҳужжатлар Конституциявий суд томонидан бекор қилинади, зеро, Конституциявий суд, энг аввало, инсон ҳуқуқлари ва эркинликларини ҳимоя қилувчи конституциявий нормалар бажарилишини назорат қилади.

Ўзбекистон Конституцияси — мустақиллик қомуси, Ўзбекистон фуқаролари қадриятининг олий ҳуқуқий шакли сифатида, мана, ўн йилдирки, ҳаёт синовидан ўтмоқда. Том маънода ҳаётимизнинг Асосий Қонуни сифатида халқ манфаатлари учун хизмат қиладиган ҳужжат вазифасини бажармоқда. Доимо унга амал қилиш ватанпарварликдан далолат беради. Чунки унда Ватан, халқ ва миллат манфаатлари ифода этилган.

У. БОЗОРОВ,
Ўзбекистон Республикаси Конституциявий судининг судьяси.

Тиббиёт

Ёруғ манзиллар шукуҳи

Кейинги пайтларда “Ўзбекистонда соғлиқни сақлаш тизимини ислоҳ қилиш Давлат дастури тўғрисида”ги қарор қабул қилингач, тиббиёт соҳасида мамлакатимизда кенг кўламли ишлар амалга оширилди. Дастурга кўра, Республика Шошилинч тиббий ёрдам илмий маркази, унинг вилоятлардаги бўлимлари, туманлардаги шохобчаларнинг ташкил этилиши, уларнинг замонавий тиббий анжомлар билан таъминланиши аҳолига бепул, тез тиббий ёрдам кўрсатилишига замин яратди. Яқинда марказимизда бўлиб ўтган катта анжуманда эса ҳудудий марказларда олиб борилаётган ишлар таҳлил этилди. Уларни янада такомиллаштириш тўғрисида маслаҳатлашиб олинди.

Юртбошимиз томонидан ўтган йилларнинг Соғлом авлод йили, Оналар ва болалар йили деб белгиланиб, “Она ва бола” Давлат дастурининг қабул қилиниши, шунингдек, ҳукуматимиз томонидан қабул қилинган қатор қарор ва фармонлар эса мамлакатимизда, айниқса, оналар ва болалар соғлиғини муҳофаза қилишга нечоғли аҳамият берилаётганини яққол ифодалайди. Жумладан, Тошкент шаҳрида республика Перинатал маркази фаолият кўрсата бошлади. Шу билан бирга, соғлом авлод, аёллар соғлиғини мустаҳкамлаш ва оилада тиббий маданиятни ошириш масалаларига ҳам алоҳида эътибор берилаяпти.

Биргина тиббиёт соҳасида қилинаётган бу хайрли юмушлар, олиб борилаётган ишларнинг бари Асосий Қонунимизда белгиланганидек, халқимиз манфаати, инсон соғлиғи, баркамол келажак авлод учун — эртамиз янада ёруғ, нурафшон бўлиши учун интилиш, изланиш демакдир. Ахир Конституциямизнинг 40-моддасида “Ҳар бир инсон малакали тиббий хизматдан фойдаланиш ҳуқуқига эга”, деб бежиз айтилмаган.

Йўлдош ЗИЯЕВ,
Республика Шошилинч тиббий ёрдам илмий маркази кардиореанимация бўлими бошлиғи, тиббиёт фанлари доктори.

Теран нигоҳлар. Бу — ўқувчи кўзлари. У бугун ўз қишлоғи — «Бирлик» ширкат хўжалиги ва тумани — Томдини билади, холос. Кейин у яна биладики, ўзи ўқиётган 8-умумтаълим мактабини бу йил ширкатдагилар яхшигина таъмирлаб беришди. Шинамгина хонада хаёл сураётган қиз эртага юртини жаҳонга кўз-кўз қилса, не ажаб. Оқ йўл, қизалоқ!

С. ЗУФАРОВ (ЎзА) олган сурат.

БОШ ҚОНУННИ ЎРГАНИШ

тест саволлари асосида амалга оширилмоқда

Бугунги кунда Давлат тест маркази томонидан абитуриентларнинг ҳамда олий ўқув юртларида таҳсил олаётган талабаларнинг Ўзбекистон Республикаси Конституциясини билиш даражаси тест саволлари асосида аниқланмоқда. Яқинда олий ўқув юртида таҳсил олаётган 2-4 курс талабаларининг Конституцияга доир билимлари ҳам синаб кўрилганда қуйидаги натижалар кўзга ташланди: энг паст кўрсаткич инсон ва фуқароларнинг ҳуқуқлари, эркинликлари, бурчлари (14,92 фоиз), жамият ва шахс (27,7 фоиз), асосий принциплар (27,75 фоиз), давлат ҳокимиятининг ташкил этилиши (28,7 фоиз) бўлимларида аниқланди. Инсон ва фуқароларнинг ҳуқуқлари, эркинликлари, бурчлари бўлимида энг паст кўрсаткич фуқароларнинг шахсий ҳуқуқ ва эркинликларига, фуқароларнинг бурчларига доир тест саволларига берилган жавобларда кузатилди. Талабалар Ўзбекистон Республикасининг бутун ҳудудида ягона фуқаролик ўрнатилганини 83,7 фоиз, барча фуқаролар қонун олдида тенглигини 87,6 фоиз биладилар — бу ижобий натижа, албатта. Лекин улар фуқароликнинг ўзи нима, Ўзбекистон Республикаси фуқароси ва давлат бир-бирига нисбатан бўлган ҳуқуқлари ва бурчлари билан ўзаро боғлиқ эканликларини, шунингдек, Ўзбекистон Республикаси ўз фуқароларига ўз ҳудудидан ташқарида ҳам ҳимоя кўрсатишининг кафолатланишини тўлиқ билмайдилар.

Жамият ва шахс бўлимида талабалар жамиятнинг иқтисодий негизига доир саволларга 21,9 фоиз жавоб берганлар. Улар давлат иқтисодий ҳаётининг асосини, Ўзбекистон иқтисодиётининг негизини хилма-хил шакллардаги мулк ташкил этишини, шунингдек, жамоат бирлашмаларига доир топшириқларни ҳам паст даражада бажарганлар. Давлат ҳокимиятини ташкил этиш бўлимида ҳам талабалар билими паст кўрсаткични кўрсатади. Айниқса, улар Олий Мажлис, Вазирлар Маҳкамаси, маҳаллий давлат ҳокимиятига доир тестларни ҳал этишда қийналганлар.

Умуман олганда, талабалар Конституцияга доир энг содда тушунчаларни, ҳуқуқий меъёрларни биладилар. Масалан, Конституция қачон қабул қилинган? Давлат тили қандай тил? Давлат рамзлари қачон қабул қилинган? Давлат ҳокимиятининг бирдан-бир манбаи ким? Олий Мажлис нечта депутатдан иборат? Ўзбекистон Республикаси Президенти қандай вазифаларни бажаради? Президентликка неча ёшдан сайланади? Ўзбекистон халқини ким ташкил этади? Референдум нима? — каби саволларга деярли 85-94 фоиз тўғри жавоб берганлар.

Ваҳоланки, ёшларимизнинг Конституцияни ёддан билишларига эмас, балки унинг маъно-моҳиятини теран англашларига эришишимиз лозим.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Ўзбекистон Республикаси Конституциясини ўрганишни ташкил этиш тўғрисида»ги Фармойишига жавобан Давлат тест маркази яна бир тадбирни амалга оширмоқда. Маълумки, ҳамма ўқув масканларида шу мақсадда ўқув курслари ташкил этилган. Бу курсларга амалий ёрдам сифатида Давлат тест маркази ходимлари томонидан Конституцияни талабалар, профессор-ўқитувчилар ва кенг жамоатчиликка ўргатиш, ўқитиш ҳамда ўрганувчиларнинг билим даражасини узоқ масофадан туриб таҳлил этишга бағишланган компьютер тизими ишлаб чиқилди.

Тизимга киритилган тест топшириқларини бир неча гуруҳга ажратиш мумкин. Булар Конституция матнида баён этилган қоидаларга оид, уларнинг мазмун-моҳиятини очиб берадиган, Конституцияда белгиланган қоидаларни ҳаётга татбиқ этишни ўргатишга доир тестлардан иборат. Тест топшириқларини бажариш натижасида Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг асосий принциплари, инсон ва фуқароларнинг ҳуқуқлари, эркинликлари, бурчларини, жамиятга ва давлат ҳокимиятига тегишли бўлган қоидаларни ўрганувчилар билиб оладилар. Тест топшириқларидан ўрин олган Конституциявий қоидаларнинг ёшлар томонидан ўзлаштирилиш даражаларини аниқлашга бағишланган саволлар кишини нафақат Асосий Қонуннинг мазмун-моҳиятини чуқур англашга ундайди, балки бу борада йўл қўйилиши мумкин бўлган хато ва камчиликларнинг олдини ҳам олади.

Ушбу компьютер тизими дастлаб Тошкент шаҳридаги Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университетига, Тошкент Давлат юридик институтига, Тошкент шарқшунослик институтига, Тошкент солиқ коллежига ҳамда Андижон, Бухоро, Навоий, Жиззах ва Хоразм вилоятларидаги ўқув юртларига ўрнатилган эди. Ҳозирги кунда компьютер тизими республиканинг барча вилоятларига ўрнатилиб, улар Давлат тест маркази билан модем алоқаси орқали боғланди. Бу тизим орқали ўқув юртлари талабалари, ўқитувчилар Ўзбекистон Конституцияси бўйича билимларини текшириш ва олган билимларини янада такомиллаштириш имкониятига эга бўлдилар.

Давлат тест маркази нафақат ёшларни, балки раҳбарларнинг, профессор-ўқитувчиларнинг ҳам Республика Конституциясини қай даражада билишларини танловлар, ҳар хил тадбирлар жараёнида таҳлил этиб бормоқда. Раҳбарликка номзод кадрларнинг Ўзбекистон Республикаси Конституциясига оид билимларини аниқлаш ҳам муҳим аҳамиятга эга. Шу сабабли 2002 йил май ойида Ўзбекистон Республикаси Конституциясига оид тест топшириқлари асосида республика касб-ҳунар коллежлари раҳбарлигига номзодларнинг билим савиялари текширилди.

Андижон вилоятида 300 дан ортиқ раҳбар ходимлар, жумладан, туман ҳокимлари ўринбосарлари, барча касб-ҳунар таълими директорлари, директор ўринбосарларининг ҳуқуқий билимдонликлари аниқланди. Улар Конституция бўйича билимлари 70 фоиздан юқори эканликларини кўрсатдилар.

Давлат тест маркази нострификация бўлимида ҳуқуқ йўналиши бўйича республикамиз ташқарисида диплом олганларнинг ўз дипломларини Ўзбекистон Республикаси учун яроқли эканлигини аниқлашда ҳам тест усулларидан фойдаланмоқдалар. Натижалар паст кўрсаткични кўрсатди. Масалан, мутахассислар республикамиз қонунчилигини яхши билмайдилар, бу ҳол айниқса махсус ҳуқуқ фанлари молия, оила, маъмурий, хўжалик ва қишлоқ хўжалиги, меҳнат, жиноят процесси фанларида яққол кўзга ташланади. Жиноят ва жиноят процессига доир эълон қилинган янгиликлардан кўпчилик тест синови иштирокчилари хабардор эмаслар. Шунингдек, тест синовларидан ўтаётган мутахассислар республикамизга доир баъзи ҳуқуқий муносабатларни тартибга солиш меъёрларини ҳам етарли даражада билмайдилар.

Тест натижаларининг таҳлили шуни кўрсатадики, республикамиз ташқарисидаги олий ўқув юртларини тамомлаган ҳуқуқшунос мутахассислар, Ўзбекистон Республикасида ишлашни хоҳлашар экан, демак, улар Ўзбекистон ҳуқуқий тизимини мукаммал билишлари зарур. Бу ўринда Ўзбекистон Республикаси Конституциясини билиш алоҳида эътиборга лойиқ.

Ўтган йили Давлат тест маркази Асосий Қонунимизни ўрганишни ташкил этиш бўйича «Маърифат» газетасида мактабгача таълимдан то олий таълимгача бўлган барча таълим тури тарбиячилари, ўқитувчилар ва талабалар ўртасида «Сиз Конституцияни биласизми?» танловини ўтказиш мақсадида 100 та тест саволларини чоп этди. Тест саволларига берилган жавоблар таҳлили шуни кўрсатдики, асосий принциплар, инсон ва фуқароларнинг асосий ҳуқуқлари, эркинликлари ва бурчлари, давлат ҳокимиятининг ташкил этилиши тўғрисидаги саволларга кўпчилик жавоб бера олган. Аммо жамоат бирлашмалари, маҳаллий давлат ҳокимияти, суд ҳокимиятига доир тестларга жавоб беришда бир оз қийналганлар. Ваҳоланки, ҳар бир шахс бугунги кунда ҳуқуқнинг моҳиятини, мазмуни ва вазифасини англамоғи, Конституцияда белгилаб қўйилган ҳуқуқ ва эркинликлардан фойдаланиш, ўзига юклатилган ҳуқуқий мажбуриятларни бажаришни тушунмоғи лозим экан, ҳуқуқий таълим-тарбияни такомиллаштиришда, ҳуқуқий маданиятни юксалтиришда тест усулидан фойдаланишнинг муҳим ижодий имконият эканлигини қатъий ҳисобга олмоғи керак.

М. МУҲИТДИНОВ,
Давлат тест маркази директори.

Элга қайишган барака топар

«Шаҳарча, қишлоқ ва овулларда, шунингдек, улар таркибидаги маҳаллаларда фуқароларнинг йиғинлари ўзини-ўзи бошқариш органлари бўлиб, улар икки ярим йил муддатга раисни (оқсоқолни) ва унинг маслаҳатчиларини сайлайди».

Ўзбекистон Конституцияси, XXI боб, 105-модда.

Ҳозирги туб ислоҳотлар жараёнида маҳаллий халқ ҳокимиятининг негизини ташкил этувчи ўзини-ўзи бошқариш органлари зиммасига катта масъулият юклатилган. Улар давлат ва фуқароларнинг манфаатларини кўзлаб, ўз ваколатлари доирасига кирувчи масалаларни ҳал этиш йўлида қатъият ва собитқадамлик билан иш олиб боришлари лозим. Бундай масалалар сирасига жойларда қонунийлик, ҳуқуқ-тартибот ва аҳоли хавфсизлигини таъминлаш, ҳудудни иқтисодий, ижтимоий ҳамда маданий ривожлантириш, атроф-муҳит муҳофазаси, маҳаллий бюджетни шакллантириш ва ҳоказолар киради.

Соддароқ қилиб айтганда, одамлар дарди, ташвиши билан яшаш бугунги кунда маҳаллий ўзини-ўзи бошқарув органлари фаолиятини белгиловчи асосий мезондир. Зеро, улар ҳаётга ҳаммадан кўра яқинроқ туради, ҳар куни кўплаб ички муаммоларга рўбарў келади. Гап бунда эмас, албатта, Йиғинимиз ҳудудида ўнлаб қишлоқлар мавжуд бўлиб, 5000 дан зиёд аҳоли истиқомат қилади. Кишиларнинг маданий турмуш даражасини ошириш, омма ўртасида ҳуқуқий тарбия ва қонунчиликни мустаҳкамлаш, янгича анъана ҳамда урф-одатларни қарор топтириш борасида муайян натижаларга эришилаяпти.

Аммо, давр ўртага қўяётган талаблардан келиб чиқадиган бўлсак, ҳамқишлоқларимиз олдида ҳали қарзимиз кўп. Жойларда ғоявий-сиёсий тарбияни кучайтириш, хусусий мулкчиликни ривожлантириш, меҳнатдан манфаатдорликни оширишга эришиш айни кундаги муҳим вазифамиздир. Токи янгиланиш ва ислоҳотлар моҳиятини барча чуқур англаб етсин, эл-юрт дастурхонида қут-барака кўпайсин.

Хумор ҲАМРОЕВА,
Ғиждувон туманидаги Ғовшин қишлоқ фуқаролар йиғини раиси.

Мустаҳкам таянч

Ёшим ўттиз тўртда. Хусусий мулкка тиш-тирноғи билан қарши бўлган жамиятда катта бўлганман. Отам бечора “Боши кундала, моли талонда” деган замонларни кўрганиданми, тинимсиз меҳнат қилиб, пул топгани билан... “Бироръта машина сотиб олайлик”, десам, пулни қаердан топганимизни суриштириб қолишларидан чўчирдилар. Бугун қўша-қўша техникамиз бор. Фермер хўжалигимизнинг қорамоллари минг бошга яқинлашиб қолди. Буларнинг барига ўн бир йил ичида эга бўлдик.

Бу йилги ғалладан 70 тонна натура ҳолида олдим, 20 тоннасини ҳамқишлоқларимга бепул тарқатдим.

Хўш, қулочим кенглиги, тилимнинг бурро, дастимнинг узунлиги нимада? Аввало, хусусий мулк давлат ҳимоясига олинганида. Бу кафолат Конституциямизнинг 53-моддасида аниқ-тиниқ белгилаб қўйилган. Шундай мустаҳкам таняч бор экан, мулкдорлик янада равнақ топиши турган гап.

Салимжон АЛИБОЕВ,
Учқўрғон туманидаги “Шодлик” фермер

Яшинқайтаргич

Шукрона

Ўйлаб қарасам, бахтимиз қомуси деб ардоқлаб юрган СССР конституцияси аслида пешонамизнинг шўрига битилган қора бало экан. Чунки миллатларни ўз юртидан бадарға қилишди, қатағон йилларида халқимизнинг асл фарзандларини қатл этишди. Инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилиши лозим бўлган бу Конституция бошимизга балогардон бўлолмади, фақат оғизда бор, амалда йўқ ҳужжат бўлиб тураверди.

Отамни мулла Исмат дердилар. Беш йил Бухоро мадрасасида таҳсил кўрган ўқимишли киши эди. Жамоалаштириш авжига чиққан 1932 йилда қулоқ қилиб, бутун оиласи билан Кавказга, Майков деган жойга жўнатишади. Отам бир неча йилдан сўнг у ердан мурувватли одамлар ёрдамида зўрға қочиб келади. Тошкент вилоятининг Олмазор деган қишлоғида бригадир бўлиб ишлай бошлайди. Аммо кўп ўтмай бир-иккита кўрнамакнинг чақуви билан у ердан кетишга мажбур бўлади. Шундан сўнг ҳеч жойда ишлай олмайди, қаерга борса, мулла, қулоқ деган таънани эшитади. Ҳолбуки, отам ўз даврининг етук зиёлиси, Садриддин Айний, Мулла Тўйчи каби ёзувчи ва мударрислар билан яқин мулоқотда бўлган киши эди. Ўлганнинг устига тепган деганларидек, уни шундан кейин ҳам тинч қўйишмади. Динга, рўзага қарши йиғилишларда ёмонотлиқ қилиб, Жалойирга жар солишди. Отам 1991 йилда 91 ёшда ҳаётдан кўз юмди, шунда ҳам барибир ўз эътиқодидан воз кечмади.

Раҳматли отамнинг маслаҳати билан болалигимдан араб алифбосидаги китобларни ўқиб-ўрганганман. Ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда олий маълумот олганман. Диний расм-русумлардан ўзимга яраша хабарим бор, намоз ўқийман, рўза тутаман, маҳалламиздаги маъракаларда «Қуръон» тиловат қиламан. Бунинг учун мени ҳеч ким таъқиб этмайди. Чунки мен мустақил давлатнинг фуқаросиман. Ўзбекистон Конституциясининг 31-моддасида ёзиб қўйилган: **«Ҳар бир инсон хоҳлаган динга эътиқод қилиш ёки ҳеч бир динга эътиқод қилмаслиги мумкин».** Диний эътиқодимдан қатъи назар, менинг Конституциям ҳар қандай таъқиб ва тазйиқларга яшинқайтаргичдай йўл қўймайди. Аслини олганда мана шунинг ўзи ҳам демократиянинг ёрқин бир мисолидир.

Т. ҒОЙИБНАЗАРОВ,
ўқитувчи.

Ўзбекистонда яшаётганимиздан бахтиёрмиз

Миллатлараро дўстлик, биродарлик ва ҳамжиҳатликни таъминлаш мамлакатимиз бош қомуси — Конституциямизда ўзининг ёркин ифодасини топган. Конституциянинг ҳар бир банди юртимизда истиқомат қилаётган ҳар бир фуқарони бир мақсад — буюк келажак йўлида бир жон — бир тан бўлиб ҳаракат қилишга ундамоқда. Бу фикрни Фарғона вилоятида фаолият кўрсатаётган миллий маданий марказлар раҳбарлари билан ўтказилган суҳбат ҳам тасдиқлаб турибди.

Ревмир ЛЯН, корейс миллий-маданий маркази раҳбари, «Дўстлик» ордени соҳиби:

— Менинг сулолам илдизлари олис Корея тупроғига қадалса ҳам, ўзимни том маънода ўзбек фарзанди, деб ҳисоблайман. Чунки шу юртда ўсиб-улғайдим, камолга етдим, қадр-қиммат орттирдим, дўст-оғайни, обрў-эътибор топдим. Фарзандларим, невараларим танглайи ҳам ўзбекнинг кўнглидай оқ пахта билан кўтарилган, десам, муболаға бўлмайди.

Узоқ йиллар маданий-маърифий соҳаларда, бошқарув тизимларида ишладим. Ўн уч йилдан буён корейс миллий-маданий марказига раҳбарлик қиламан. Касб-кор, шахсий қизиқиш туфайли дунёдаги, айниқса, Шарқ мамлакатларининг конституцияларини қиёслаб ўрганиб чиқдим. Хулосаларимга таяниб, дангал айта оламан: дунёдаги ҳеч бир мамлакат қомусида миллатларнинг тенглиги, ўзаро тотувлиги, уларнинг анъаналари, урф-одатларини сақлаб қолишга бизнинг Конституциямиздагидек катта, кенг кўламли эътибор берилмаган.

Корейс миллий-маданий маркази вилоятнинг энг фаол жамоат ташкилотларидан бири. Фарғонада бирон бир тадбир йўқки, марказимиз қошидаги миллий корейс халқ дастаси, мутахассислар иштирок этмаса. Наврўзи ажам тантаналари, Мустақиллик байрамларида кўрикларнинг тўри бизники бўлади. Ҳар йили июнь ойида нишонланадиган қадимий корейс миллий байрам «Тако» тантаналари эса вилоятдаги барча миллатларнинг ҳам байрамига айланиб кетаётгани дилларимизга олам-олам ғурур бағишламоқда. Бу кечаларда буюк Навоий ғазаллари, замонавий ўзбек шоирларининг шеърлари корейс тилида жаранглайди.

Марказ ташаббуси билан йил бошида «Ўзбекистон — умумий уйимиз» шиори остида илмий-амалий конференция ўтказилди. Қизғин тортишувлар, мунозараларга бой бўлган бу машваратда немис, қирғиз маданий марказларининг вакиллари ҳам иштирок этдилар. Шундай учрашувлар, мунозаралар, баҳсларни мунтазам ўтказиб туриш ҳақида келишиб олган эдик. Куни кеча шу аҳдлашувга мувофиқ ташкил этилган «Ўзбекистон халқлари — ягона оилада» илмий-амалий анжуманининг ташаббускори ҳам бизнинг марказ бўлди. Анжуманда юқорида тилга олинган марказлардан ташқари, татар, тожик, украин — жами 10 дан зиёд миллат вакиллари ҳам иштирок этишди.

Ўзбекистон Конституциясида ҳар бир миллат ўз дини, урф-одатлари, анъаналарига эътиқод қилиши аниқ-лўнда қилиб ёзиб қўйилган. Корейслар қомуснинг бу имкониятидан биринчилардан бўлиб баҳраманд бўлишди, десам-муболаға бўлмайди. Биз шу заминда 60 йилдан зиёд истиқомат қилаётган бўлсак, ўз динимизга эътиқод шўро тузуми даврида тамомила тақиқланган эди. Мана, саккиз йилдирки, Фарғонада «Умид» («Надежда») деб аталган корейс черкови ишлаб турибди. Бу ерга Кореядан диний мутахассис ҳам таклиф қилдик. Черковда фақат диний маросимлар ўтказилмай, ёшларга корейс тили, маданияти ўргатилиб, ахлоқий-маърифий тушунчалар, таълим-тарбия ҳам берилаяпти.

Табиийки, бу мустақиллик туфайли яратилган Ўзбекистон Конституциясининг амалдаги ифодаси, деб ўйлайман.

Михаил ХАРОКОРИН, славян миллий-маданий маркази раҳбари:

— Марказимиз ўз сафига вилоятдаги славян миллатига мансуб халқлар, миллатлар вакилларини бирлаштирган. Совет тузуми даврида бундай марказларни тузиш шовинизм, миллатчиликни тарғиб қилиш билан тенг ҳисобланарди. Энди эса бизнинг бу истак-хоҳишимиз рўёбга чиқиб, Ўзбекистон Конституцияси билан қонуний мустаҳкамлаб қўйилди.

Марказимиз фақат вилоятда истиқомат қилаётган рус миллатига мансуб аҳолининг маданияти, урф-одатлари, маросимларини сақлаб, тарғиб қилибгина қолмай, балки украин, белорус ва бошқа славян миллатларининг ўзлигини сақлаб қолишни ҳам бош мақсад этиб олган. Ҳозир марказ ҳузуридаги адабий-бадиий тўгараклар, ижодий гуруҳлар таркибида барча славян миллатлари вакилларини учратиш мумкин.

Наврўз байрами муносабати билан славян халқлари миллий таомлари танловини ўтказган бўлсак, Мустақилликнинг 11 йиллиги арафасида славян миллий ҳунармандчилиги намуналари кўргазмасини ўтказдик. Марказимиз қошидаги рус драма театрининг репертуаридан фарғоналик ижодкорларнинг асарлари ҳам жой олган. Фронтчи хотин-қизларнинг «Катюша» дастаси нафақат вилоят, балки мамлакатимизнинг энг нуфузли байрамларида ҳам иштирок этиб, ихлосмандлари сафини тобора кўпайтирмоқда. Айни кунларда марказимизнинг Кувасой шаҳри ва Қиргули туманлари бўлимлари ҳузуридаги дасталар Ўзбекистон Конституциясининг 10 йиллиги тантаналарига алоҳида дастур тайёрлашаяпти.

Суҳбатдош:
Набижон СОБИР,
«Халқ сўзи» мухбири.

Сирғали туманидаги «Ўзиккиламчиметалл» корхонасида турли миллат вакиллари меҳнат қилишади. Уларнинг аҳиллиги сабаб, ишда доимо юқори натижаларга эришиб келинмоқда.

Нўъмонжон МУҲАММАДЖОНОВ олган сурат.

Шу юрт фарзандиман

Миллатим — қирғиз. Ўз миллатим, унинг шонли тарихи билан чин юракдан фахрланаман. Киндик қоним тўкилган гўша эса Ўзбекистон деб аталади. Ана шундай жаннатмакон юртда туғилганимдан, шу юрт юртим эканлигидан юрагимда сўз билан ифодалаб бўлмайдиган туйғуларни ҳис этаман.

Мана, бугун Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 10 йиллиги байрамини кенг нишонлаяпмиз. Конституцияда бизнинг ҳақ-ҳуқуқимиз, эрк ва бурчимиз аниқ, лўнда белгилаб қўйилган. Жумладан, унинг «Халқ ҳокимиятчилиги» деб номланган I боб, 13-моддасида қуйидаги сатрлар бор:

«Ўзбекистон Республикасида демократия умуминсоний принципларга асосланади, уларга кўра, инсон, унинг ҳаёти, эркинлиги, шаъни, қадр-қиммати ва бошқа дахлсиз ҳуқуқлари олий қадрият ҳисобланади». Бу қонуний кафолат бўлиб, мен учун ниҳоятда қадрлидир.

Инсоннинг ўзи яшаётган жамиятдаги обрўси, қадр-қиммати қанчалик эъзозланса, унинг шу жамиятни гуллаб-яшнаши учун қиладиган меҳнати ҳам шунчалик самарали бўлади, деб ўйлайман.

Ўзбекистонда юз минглаб миллатдошларим яшайди ва меҳнат қилади. Бизнинг ҳар биримиз шу замин учун, ўз юртимиз учун ҳалол ва виждонан меҳнат қилишни, фарзандлар тарбиялаб вояга етказишни ўзимиз учун бахт деб биламиз. Негаки, Ўзбекистон бизнинг ўз юртимиз, она Ватанимиздир.

Тўйчи ХОЛИҚОВ,
Шароф Рашидов туманидаги «Дўстлик» фермер хўжаликлари уюшмаси фермери.

Дўстлик ришталари узилмасин

Анжуман

Тошкентдаги Лаъл Баҳодир Шастри номли 24-ўрта мактабда Ўзбекистондаги Ҳиндистон маданияти маркази билан биргаликда «Қомусимиз — фахримиз» мавзусида катта анжуман ўтказилди.

Тадбирда машҳур ҳинд олими, Тошкентдаги Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университетида кафедра мудири вазифасида ишлаётган профессор олиб, юртимизда ҳинд тилига ихтисослашган мактабнинг борлиги ва у атоқли давлат арбоби номи билан аталиши, бу иккала давлат ўртасидаги дўстлик ва биродарлик рамзи эканлигини тўлқинланиб гапирди. Сўнгра Ҳиндистон ва Ўзбекистон Республикаси конституциялари ҳақида маъруза қилди.

Конституциямизнинг мамлакатимиз мустақиллиги мустаҳкамланишидаги аҳамияти, фуқаролик жамиятини маънавий-ахлоқий жиҳатларининг шакллантиришдаги ўрни нечоғли муҳимлигини ўқувчи ёшларимиз теран англаши лозимлиги ҳақида Ўзбекистон Миллий университети профессори Ғолиба Шоюсупованинг фикрлари кўпчиликка манзур бўлди.

Анжуман сўнггида республикамиздаги Ҳиндистон маданияти маркази директори Жозеф Лабо мактабга ҳинд ва инглиз тилларида чоп этилган журналлар ҳамда ўқув қўлланмаларини тақдим этди.

Доно МИРАҲМЕДОВА,
Шастри номли 24-ўрта мактаб директори.
Саодат НАЖИМОВА,
Ўзбекистон Миллий университети магистранти.

Миннатдорлик туйғуси

Бош ҳуқуқий ҳужжатимиз ҳисобланган Конституция жамиятимизда, ҳар бир фуқаро ҳаётида юз бераётган ўзига хос ўзгаришлар кафолатидир. Оддий фуқаро сифатида буни мен ўз тақдиримда яққол ҳис қиламан.

Барча соҳалар каби илм, шу жумладан, тиббиёт илмининг йўли ҳамма вақт текис, равон бўлавермайди. Кўпчилик мени мамлакатда ва хорижда эътироф топган олима деб ҳисоблайди. Аслида ҳаммаси ҳам хамирдан қил суғургандек равон кечган эмас. Мен Оролбўйи аёлларининг репродуктив саломатлиги бўйича докторлик диссертацияси ёқлаган олимаман. Аммо ана шу илмий даражам билан асосий ишимдан «бўшатилган» вақтим ҳам бўлди. Бундай пайтларда менга истиқлол, Конституция кўп марта ёрдамга келди: ўз фуқаролик ҳуқуқимдан фойдаланиб, «Перзент», яъни «Фарзанд» нодавлат, нотижорат марказини туздим. Ҳозир уни Америкада ҳам билишади. Қорақалпоғистоннинг 7 та туманида унинг бўлимлари бор. Шу кунгача юзлаб аёлларга, оналарга, болаларга тиббий маслаҳат кўмаги бердик. Фаолиятимиз фақат Оролбўйи ҳудуди билан чекланиб қолаётгани йўқ. «Перзент» номли журналимиз беш йилдан буён чоп этилмоқда. Бу йил унга Қорақалпоғистондан ташқарида ҳам обуначилар кўпайди.

Бугун жаҳон ҳамжамияти Орол денгизини асраб қолиш устида қайғурмоқда. Бу борада дастлабки қадамлар қўйилди. Айни пайтда биринчи навбатда Оролбўйи оналари, аёллари, қизларининг репродуктик саломатлигини муҳофаза қилишимиз керак. Бу бугун, эртанги кун ва эртанги авлодлар олдидаги бурчимиз ҳисобланади. Ҳукуматимиз ушбу йўналишда жуда кўп тадбирларни амалга оширмоқда. Демоқчиманки, бош Қомусимиз халқ манфаати йўлида қилинадиган ишларда бизга мададкор, мустаҳкам пойдевор бўлиб хизмат қилмоқда.

Орал АТАНИЯЗОВА,
Тошкент Педиатрия тиббиёт институтининг Нукус филиали директори, тиббиёт фанлари доктори.

Маданий мерос мажбурияти

Конституциямизнинг 49-моддасида «Фуқаролар Ўзбекистон халқининг тарихий, маънавий ва маданий меросини авайлаб-асрашга мажбурдирлар», деб ёзиб қўйилган. Бу биздан жуда катта масъулият ва фидойилик талаб қилади.

Зеро, шўролар даврида ўзбекнинг улуғлигини улуғлаб, шарафлаб тургувчи — тарихий обидалар-у муқаддас қадамжолар буткул харобага айлантирилганди.

Ўтган ўн бир йил ичида эса уларга муносабат тубдан ўзгарди, яхшиланди. Бунинг исботини шу йилнинг ноябрь ойида 2700 йиллиги нишонланган Шаҳрисабз мисолида ҳам кўришимиз мумкин. Бугунги кунда шаҳарда 20 та ноёб ёдгорлик бор. Маълум ва машҳур Оқсарой, Дорус-саодат, Дорут-тиловат, Кўкгумбаз шулар жумласидандир. Истиқлол шарофати, Юртбошимиз саъй-ҳаракати ва халқимизнинг меҳнати туфайли шаҳарнинг қадим шон-шуҳрати қайта тикланди. Оқсарой олдида соҳибқирон Амир Темур ҳайкали қад ростлади. Шаҳардаги обидалар ЮНЕСКО томонидан Жаҳон мероси рўйхатига киритилди.

Самарқанддаги машҳур Чокардиза қабристони ҳам бутунлай йўқолиб кетган эди. Имом Мотирудий юбилейи муносабати билан у ерда катта ободонлаштириш ишлари олиб борилди, Бундай савоб ишга нафақат Самарқанд, балки республикамизнинг турли вилоятларидан келган қурувчилар, меъморлар ҳам ҳисса қўшдилар.

Термиз шаҳрининг 2500 йиллиги муносабати билан бунёд этилган, Ўзбекистон мустақиллигининг 11 йиллиги арафасида очилган Термиз Археология музейи ҳам халқимизнинг ўз ўтмиш меросини авайлаб-асраш йўлидаги меҳнатлари маҳсулидир. Мазкур музей ўзининг жиҳозланиши, экспонатлар жойлашуви, томошабинга тушунарли эканлиги билан дунёдаги энг яхши ўнта музей қаторига киради.

Юртимиз — обидалар юрти. Уларни авлодларга бекаму кўст ҳолда топшириш, етказиш бугун обидаларга қай тарзда муносабатда бўлаётганимизга боғлиқ эканлигини унутмайлик.

Қодир ЖЎРАҚУЛОВ,
республикада хизмат кўрсатган маданият ходими.

Муқаддас қадрият

Оила энг муқаддас миллий қадриятларимиздан биридир. Оилавий бутунлик, оилавий яхлит муҳит, ота-она, оға-ини, опа-сингилларнинг ўзаро меҳру оқибати, оилавий анъаналар, сулолавий, шажаравий давомлилик жаҳондаги ҳар қандай миллатга мансуб ҳодиса эмас. Бу хусусиятлар бизнинг кундалик оддий турмуш тарзимизга айланиб кетганлиги учун ҳам уларнинг нақадар мўъжизавий қадрият эканлигини баъзида англаб етмаймиз. Ўзбек оилаларининг ғаройиб муҳити хорижий мамлакатлардан келган меҳмонларнинг кўзига яққол ташланади. Ва аксинча, биз хорижий мамлакатларга сафар қилганимизда, у ердаги ҳаёт билан ўз ҳаётимизни таққослаймиз ҳамда оила бизнинг мислсиз мўътабар қадриятимиз эканлигини яна бир бор ҳис этамиз.

Биз, Давлат ва жамият қурилиши академиясининг бир гуруҳ мураббийлари Европанинг "ТАСИС" дастури йўлланмаси билан 1998 йилнинг куз ойларида Франция ва Голландия мамлакатларида сафарда бўлдик. Ўн беш кун давомида ўнлаб давлат хизматчилари тайёрлайдиган ўқув юртларида ҳамкасбларимиз билан тажриба алмашдик. Голландиялик бир ҳамкасбимиз билан бўлган у ердаги оилавий муҳит ҳақидаги суҳбат менда қизиқ таассурот қолдирди. Маълум бўлишича, у ерда биздагидек яхлит, қайноқ оила муҳити бўлмас экан. Гарчи эр ва хотин расман никоҳда бўлсалар-да, алоҳида-алоҳида яшашлари мумкин экан. Эр бир туманда, хотин бошқа бир туманда, эр бир уйда, хотин эса бошқа бир уйда. Ҳатто, бошқа-бошқа мамлакатларда бўлиниб яшайдиган оилалар ҳам бўларкан.

— Болалар-чи, болалар ким билан яшайди? — ҳайратланиб сўраймиз биз.

Бола, хоҳласа, отаси билан, хоҳламаса, онаси ёнида яшайверади. Баъзи болалар болалигининг бир қисмини отаси билан, бошқа қисмини онаси билан бирга ўтказади. У ерда фарзандлар вояга етар-етмас ота ва она бағридан узилади, "ўз араваси"ни ўзи мустақил тортади. Лекин бу бизнинг миллий менталитетимизга, маънавиятимизга тўғри келмайди. Наздимизда, оила муҳитидаги жўшқин тафт, ҳаётбахш ҳарорат унинг бирлигида. Бизда ота-она фарзандларининг тарбияси, камолоти ва истиқболи учун масъул. Ота-она, фарзандлари вояга етиб, оила қургани, ўз касб-корини эгаллаганидан кейин ҳам уларни бағридан чиқармасликка, иложи борича ўзидан узоқлаштирмасликка ҳаракат қилади. Ҳатто, узоқлашиб кетганида ҳам олийҳиммат ҳомийлигини дариғ тутмайди. Айни пайтда, фарзандлар ҳам вояга етганида ота-онани ўз ҳолига ташлаб қўймайди, уларни умри борича эъзозлашга, асраб-авайлашга ҳаракат қилади. Оқибатли фарзанд ўзини шунга масъул деб ҳисоблайди. Бу — бизнинг миллий менталитетимиз, бизнинг миллий маънавиятимиз.

Қонунларимиз, айниқса, Асосий Қонунимиз — Ўзбекистон Республикаси Конституцияси ҳам ана шу миллий менталитетимиз, миллий маънавиятимизга мувофиқ яратилган. Конституциямизда оиланинг давлатимиз ва жамиятимиздаги мақомига бағишланган махсус боб бор. У шундай бошланади: "Оила жамиятнинг асосий бўғинидир ҳамда жамият ва давлат муҳофазасида бўлиш ҳуқуқига эга" (63-модда). Дарҳақиқат, оила давлат ва жамиятнинг бошланғич бўғини. Оилалар давлат ва жамиятнинг асосий таянчи. Оила жамият ичра кичик бир жамоа. Мустақил ва мукаммал оилаларимиз ўзига хос анъаналари, қонун-қоидалари, иқтисодий-молиявий тутуми, ички ва ташқи муносабатлари, қариндош-уруғчилик, қўни-қўшничилик урф-удумлари билан давлат ичидаги жажжи давлатчадир. Оила давлат ва жамиятнинг қатрада қуёш акс этганидагидек кўзгусидир. Оиланинг аҳволи руҳиясига қараб давлат ва жамиятнинг аҳволини билиш мумкин.

Конституциямизнинг 7-моддасида "Халқ давлат ҳокимиятининг бирдан-бир манбаидир", деб ёзилган. Хўш, халқнинг бирдан-бир манбаи нима? Халқнинг бирдан-бир манбаи, шубҳасиз, оиладир. Шундай экан, нега биз уни асраб-авайламайлик? Ҳар бир оила бизнинг муқаддас қадриятимиз ва миллий бойлигимиздир. Оилаларимизнинг бутунлиги давлат ва жамиятимизнинг бутунлиги гаровидир.

Конституциямизнинг 64-моддасига биноан: «Ота-оналар ўз фарзандларини вояга етгунларига қадар боқиш ва тарбиялашга мажбурдирлар". Қонуннинг ушбу моддаси ҳам сунъий равишда ўйлаб чиқарилган ёки бошқа бир жойдан олиб бизнинг ҳаётимизга татбиқ этилган эмас. Балки халқимизнинг кўп минг йиллик ҳаётий тажрибаси, миллий менталитети, миллий мафкурасига асосланиб ижод этилган. Оилапарварлик, болапарварлик фазилати халқимизнинг қон-қонига сингиб кетган. Ана шу фазилат кейинги наслларда ҳам абадий сақланиши учун Асосий Қонунимизда қоидалаштирилган. Аммо ҳамма фуқароларимиз ҳам шу қонун масъулиятини сезармикинлар? Афсуски, сезмайдиганлар ҳам топилади, беш бармоқ баробар эмас. Зотан, давлат ва жамиятнинг истиқболи кўп жиҳатдан ота-оналарга боғлиқ. Биз келажаги буюк давлат барпо этмоқчимиз. Давлатимизнинг келажаги буюк бўлиши учун ҳар бир оила бошлиғи ўз оиласининг буюк келажагини таъминлашга ҳаракат қилиши лозим. Келажаги буюк давлатни келажаги буюк оилалар яратади.

Ота-онанинг фақат жисмоний эмас, балки маънавий фазилат ва қусурлари ҳам унинг етти пуштида қайтарилади. "Қуш уясида кўрганини қилади". Меҳр-оқибат, вафо ва ғамхўрлик ардоғида ўсган фарзандлар меҳр-оқибатли, вафодор ва ғамхўр бўладилар. Аксинча, раҳм-шафқат кўрмаган болалар бағритош бўлиб ўсадилар. Конституциямизнинг "Вояга етган, меҳнатга лаёқатли фарзандлар ўз ота-оналари ҳақида ғамхўрлик қилишга мажбурдирлар" мазмунидаги 66-моддаси фарзандларнинг ота-оналар олдидаги масъулиятини қонунлаштирган. Зеро, ота-она олдидаги фарзандлик бурчини унутган, уларни хор-зор қилиб қўйган кимсалар, оз бўлса-да, топилади. Асосий Қонунимизнинг "Оила" боби ҳаётда амал қилса, турли нохуш ҳоллар содир бўлмас, деган фикрдаман.

Қуръони Каримнинг Фотиҳа сурасини "Умм ул-Қуръон" — Қуръоннинг онаси дейишади. Ҳар бир тиловат ундан бошланади. Қолган барча сура ва оятлар ундан туғилиб, уни тасдиқлаб, шарҳлаб, ривожлантириб, такомиллаштириб, татбиқ этиб боради. Конституциямиз ҳам миллий қонунчилигимиздаги ана шундай онабоши қонундир. Шунинг учун ҳам уни асосий қонунимиз ёки ҳуқуқимиз қомуси деймиз.

Нусратулло ЖУМАХЎЖА,
филология фанлари доктори.

Менинг оилам — менинг қўрғоним

«Ота-оналар ўз фарзандларини вояга етгунларига қадар боқиш ва тарбиялашга мажбурдирлар».
(Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг XIV боб, 64-моддаси).

Оила ўзбек халқи учун энг муқаддас гўша ҳисобланган. Ҳар бир инсон ана шу гўшанинг мустаҳкамлиги, фаровонлиги учун астойдил интилган. Оила қўрғони қанчалик мустаҳкам бўлса, эр ва хотиннинг жамият ҳаётидаги иштироки, фаоллиги шунчалик самарали бўлган. Ота ёки онанинг ўзи емай, киймай оила учун фидойилик кўрсатиши неча минг йиллардан буён халқимизга хос оддий бир ҳолга айланиб қолган. Ўзбек оилаларининг энг асосий фазилатларидан бири оқил ва комил фарзандлар тарбиялаш бўлиб қолган. Мана шу хусусият неча-неча асрлардан буён ҳар биримизнинг қон-қонимизга, жон-жонимизга сингиб кетган. Оилавий бахт учун курашиш жамиятда соғлом муҳит яратувчи, уни ривожлантирувчи омил сифатида, айниқса, мустақиллик йилларида яққол кўзга ташлана бошлади.

Туғилганимдан буён ногиронлик нафақасини оламан. Бироқ уйда ҳеч қачон қўл қовуштириб ўтирмайман. Турмуш ўртоғим Дилбар хўжалик даласида меҳнат қилади. Икки ёрти бир бутун, деганларидек кўкламда ипак қурти боқамиз, ёзда пахта парваришида иштирок этамиз, кузда эса шу пахтани йиғиб-териб олишда қатнашамиз. Ҳаракатда баракат, деганларидек меҳнат туфайли топган даромадимиз тўрт фарзандимизни едириб-кийдиришга бемалол етади. Ҳар йили меҳнат ҳақимизга бир неча тонна буғдой оламиз. Томорқамизга сабзавот экканлигимиз туфайли, мўъжаз боғимиз борлигидан бозордан деярли мева-чева, картошка ёки сабзи харид қилмаймиз. Тўрт бош сигир-бузоғимиз бор. Қизимиз Турсуной мактабда тарбиячи бўлиб меҳнат қилади. Ўғилларимиз Зафар туман марказидаги саноат коллежида ўқиётган бўлса, Давронбек мактабнинг 8-синф ўқувчисидир. Кенжатоймиз Дилфуза ҳам мактабда ўқийди.

Дилбар ҳам, мен ҳам адабиётга, санъатга жуда қизиқамиз. Ана шу қизиқиш туфайли нафақат бадиий адабиётларни, балки ойнаи жаҳон орқали берилаётган сиёсий мавзудаги кўрсатувларни ҳам, сиёсий адабиётларни ҳам ўқиб борамиз. Ўзбекистон Конституциясида оиланинг муқаддаслиги, унинг давлат томонидан муҳофаза этилиши қонун билан мустаҳкамлаб қўйилган. Ҳар бир инсон ана шу кафолатдан фойдаланиб, ўз оиласининг янада камол топиши учун масъул, деб ўйлайман.

Бизнинг мақсадимиз — фарзандларимиз, энг аввало, соғлом бўлсин. Улар билимли, одобли, шу заминнинг энг етук инсонлари бўлиб вояга етишлари бизнинг энг катта орзуимиздир. Фарзандлар инсон ҳаётининг мевалари, дея бежиз айтилмаган. Улар қанчалик бахтли ва фаровон ҳаёт кечиришса, биз ўз мақсадимизга етган бўламиз. Бунинг учун мактабда, коллежда яхши ўқишлари лозим. Уларнинг етук шахслар бўлиб шаклланишида энг катта сабоқни оила беради. Оила қўрғони мустаҳкам бўлса, ундан баркамол инсонлар етишиб чиқади.

Аҳмад ЗОКИРОВ,
Бўёвут тумани, «Тараққиёт» жамоа хўжалигида истиқомат қилувчи пенсионер.

Ҳақ сўз кафолати

Яқинда собиқ иттифоқ ва мустақил Ўзбекистон Конституцияларини бир-бирига солиштириб ўқидим. Ер билан осмонча фарқи бор экан. Бутун умр тарғибот-ташвиқот соҳасида ишлабману эътибор қилмаган эканман. Синчков қараб кўҳна конституциядан ҳайрон қолдим. Ахир эски тузумнинг дунёга жар солган конституциясида ақалли оммавий-ахборот воситалари тўғрисидаги боб ҳам йўқ экан.

Бизнинг Асосий Қонунимизнинг 67-моддасида «Цензурага йўл қўйилмайди» деб ёзиб қўйилган. Телетайп ленталарида қайд этилгандай, бу тўрт оғиз сўз замирида олам-олам маъно, таъбир жоиз бўлса, фуқароларнинг шахсий фикр юритиши гарови, сўз, виждон ва эътиқод эркинликлари, ватанпарварлик тамойиллари ётибди. Шўро тузуми даврида ҳур фикрли, эътиқоди собит, виждони пок ҳар бир ижодкор шу масала сари интилмаганмиди?

Бир ижодкор сифатида Қомусимиз виждонимизнинг барометрига, кундалик ҳаётимизнинг барқарорлик тарозисига, ижодимизнинг тамал тошига айланганига иймон келтираман. Пенсияга чиққанимга анча бўлди. Лекин ҳамон шогирдларим, сафдошларим қаторидаман. Ахир энди эмин-эркин, тазйиқлардан, бўҳтонлардан чўчимай ишлайдиган замон келди. Тўғри гапни айтиб, ижод қилишга эса Конституция кафолатдир.

Дониёр ЭРГАШЕВ,
«Фарғона ҳақиқати» газетаси бўлим мудири, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган журналист.

Муҳтарам юртдошлар!

BANK XALQ BANKI

ЎЗБЕКИСТОННИНГ ЙИРИК ВА УНИВЕРСАЛ БАНКЛАРИДАН БИРИ

ХАЛҚ БАНКИ

мамлакатимизнинг барча фуқароларини мустақил республикамиз бош Қомуси — Конституциямизнинг шонли 10 йиллиги муносабати билан самимий муборакбод этади ва сиз, азиз юртдошларимизга тинчлик-омонлик, фаровонлик ва оилавий бахт тилайди. Оллоҳ назари тушган юртимиздан тўкин-сочинлик ва қут-барака асло аримасин!

Шу улуғ айём кунларида жойлаштириш муддати 60 кун бўлган, йиллик 30 фоиз миқдорида даромад тўланадиган ***«Ассалом, Янги йил»***

— ютуқли байрам омонат турини таклиф этади.

Сиз юқори фоизли даромад олиш билан биргаликда

10 000 сўмдан 1 000 000 сўмгача

бўлган пул ютуқлари *совриндорларидан бири бўлиш*

ИМКОНИЯТИГА ҲАМ ЭГАСИЗ!

Омонатга пул маблағлари 2002 йилнинг 31 декабрига қадар банкнинг барча бўлим ва шохобчалари орқали қабул қилинади.

Ютуқ эгалари

2003 йил январь ойининг биринчи ярмида аниқланади.

Ш О Ш И Л И Н Г ! ! !

Янги йил туҳфасидан баҳраманд бўлинг!

Халқ банки — аҳоли омонатларининг сақланиши давлат томонидан кафолатланган ягона банкдир!

Халқ банки — сизнинг оилангиз банки!

Республика акциядорлик тижорат банки

«ҒАЛЛАБАНК»

ЖАМОАСИ

Ўзбекистон Республикасининг Бош Қомуси **Конституцияси** қабул қилинган кунга 10 йил тўлиши муносабати билан мамлакатимиз халқини самимий қутлайди.

Барчага Ватанимиз равнақи йўлида фидокорона меҳнат қилишида куч-қувват ва ишларида муваффақиятлар тилайди.

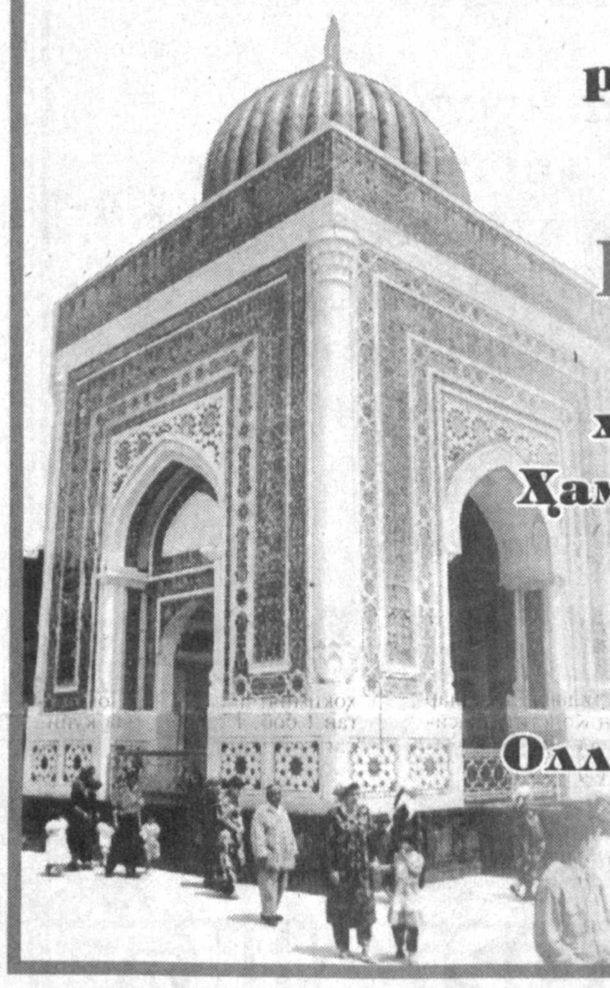

Шунингдек, республикамиз аҳолисини Муборак Рамазон ҳайити байрами билан ҳам чин дилдан қутлайди. Ҳаммага соғлиқ-саломатлик, оилавий барқарорлик, дастурхонига тўкинлик, барча ишларида Оллоҳ ёр бўлишини истайди.

UZMACOM

GSM

«ЎЗМАКОМ» ҚЎШМА КОРХОНАСИ ЖАМОАСИ ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚИНИ МУБОРАК АЙЁМ ИЙД АЛ-ФИТР РАМАЗОН ҲАЙИТИ БИЛАН ҚУТЛАЙДИ.

БАРЧАНГИЗГА БАХТ-САОДАТ, СИҲАТ-САЛОМАТЛИК, ХОНАДОНИНГИЗГА ФАЙЗУ БАРАКА, ИШЛАРИНГИЗДА ОМАД ТИЛАЙМИЗ!

БИЗНИНГ МАНЗИЛ: ТОШКЕНТ Ш., ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ Ш.К., 8-УЙ.
ТЕЛЕФОНЛАР: (998 71) 100-00-15, 100-00-16, 173-00-15. ФАКС: (998 71) 100-98-98, 120-63-78.
WWW@UZMACOM.UZ

«ПАРВИНА»

КОМПАНИЯСИ

юқори сифатли ерёнғоқли ва ерёнғоқсиз, Россия технологияси асосида тайёрланган

«ПАРВИНА» ШОКОЛАДИНИ

жуда арзон нархларда таклиф этади.

- *30 гр. — 85 сўмдан*
- *75 гр. — 220 сўмдан*
- *80 гр. — 220 сўмдан*
- *100 гр. — 300 сўмдан*

Тўлов шакли — турлича.

Бизнинг манзил: Самарқанд шаҳри, Фирдавсий кўчаси, 6-уй.
Телефонлар: (3662) 33-77-83, 31-07-01.

«PARVINA UNIPACK»

ИШЛАБ ЧИҚАРИШ МАРКАЗИ

Турли хил озиқ-овқатлар, тиббиёт воситалари, тўкилувчи қурилиш маҳсулотлари учун универсал ўраш материаллари ишлаб чиқариш бошланганини маълум қилади.

Оригинал дизайн, бадиий безаш — сизнинг буюртмангизга кўра. Турли шакл ва кўринишдаги ташриф қоғозлари, этикеткалар, ёрлиқлар, гулқоғозлар тайёрлаб берилади.

ҚИСҚА МУДДАТЛАР ВА АРЗОН НАРХЛАР

Бизнинг манзил: Самарқанд ш., Бедил к., 17-уй (мўлжал: «Шинасозлаш» заводи).
Телефонлар: (3662) 22-12-65, 33-48-03.

Ўзбекистон Республикаси фуқаролари диққатига!

«ЎЗБЕКИСТОН ТЕМИР ЙЎЛЛАРИ» ДАТКнинг

«ЎЗТЕМИРЙЎЛЙЎЛОВЧИ»

ОЧИҚ АКЦИЯДОРЛИК ЖАМИЯТИ

2002 йил 4 декабрдан бошлаб

қиш даврида қуйидаги йўналишлардаги поездларга 25% чегирма билан йўловчиларга йўл чипталари сотади:

№ 5/6 фирмали

ТОШКЕНТ — МОСКВА — ТОШКЕНТ;

№ 280/279 йўловчи

ТОШКЕНТ — ТЕРМИЗ — ТОШКЕНТ.

«Ўзтемирйўлйўловчи» ОАЖ маъмурияти.

Муҳтарам юртдошлар!

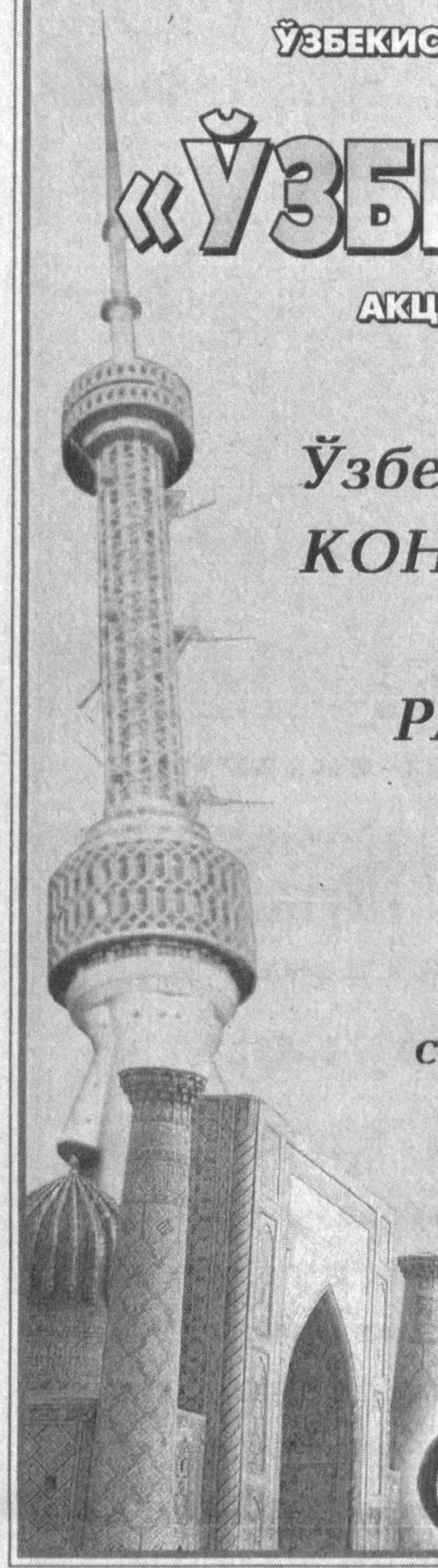

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕКОММУНИКАЦИЯЛАР ОПЕРАТОРИ –

«ЎЗБЕКТЕЛЕКОМ»

АКЦИОНЕРЛИК КОМПАНИЯСИ

сизларни
Ўзбекистон Республикаси
КОНСТИТУЦИЯСИ КУНИ
ҳамда қутлуғ
РАМАЗОН ҲАЙИТИ
билан самимий
табриклайди.

Барчангизга мустаҳкам
соғлиқ, бахт, хотиржамлик
ва омад тилаймиз.
Ватанимиз равнақи
йўлидаги бунёдкорлик
меҳнатингизда Сизга
Оллоҳ ёр бўлсин!

O'ZBEKTELEKOM
www.uztelecom.uz

"УЗДУНРОБИТА" КОМПАНИЯСИ
ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ БАРЧА
АҲОЛИСИНИ КОНСТИТУЦИЯ КУНИ
БИЛАН ТАБРИКЛАЙДИ!

D·AMPS
GSM
UZDUNROBITA
first cellular
УзАСИ АА №0000104

АКЦИОНЕРЛИК ТИЖОРАТ
«ТАДБИРКОРБАНК»
БОШҚАРУВИ

озод ва обод юртимизнинг
барча фуқароларини, хусусан,
мамлакатимиз равнақи йўлида
меҳнат қилаётган барча
ишбилармонларни ва тадбиркорларни
Ўзбекистон Республикаси
Конституциясининг
10 йиллиги
ҳамда
Рамазон
ҳайити
муносабати
билан
муборакбод
этади.

Бахт ва омад ҳамиша ҳамроҳингиз
бўлсин!

БИЗНЕС БАНК

Азиз ватандошлар!

Сизни
Ўзбекистон Республикаси Бош Қомуси
КОНСТИТУЦИЯ
ҚАБУЛ ҚИЛИНГАН КУНГА 10 ЙИЛ ТЎЛИШИ
БИЛАН САМИМИЙ ТАБРИКЛАЙМИЗ!

Жонажон Ватанимиз гуллаб-яшнаши йўлидаги
интилишларингизни амалга ошишида
улкан зафарлар ҳамроҳ бўлсин.

Сизга мустаҳкам соғлиқ, бахт-саодат
ва шоду хуррамлик тилаймиз.

«БИЗНЕС БАНК»

Давлатнинг ҳуқуқий сийрати

Ушбу мақоламизни бир ҳаётий лавҳадан бошлашга жазм этдик. Бунинг боиси шундаки, назаримизда, Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 10 йиллигига бағишлаб матбуотда ёритилаётган мақолаларнинг аксарияти илмий-назарийроқ, умумийроқ бўлиб, амалиётдан, турмушдан, бир оз бўлса-да, узилиб қолаётганга ўхшайди. Ваҳоланки, Президент Ислом Каримовнинг "Ўзбекистон Республикаси Конституциясини ўрганишни ташкил этиш тўғрисида"ги Фармойишида Асосий қонунимиз турмушимизнинг доимий қўлланмасига айланиши зарурлиги белгилаб берилган.

Тақдир тақозосига кўра, Тошкент Давлат юридик институтида ўриндошлик бўйича ишга таклиф этишди. Аслида бўлажак юрист талабаларни яқиндан ўрганиш ниятимиз ҳам йўқ эмасди. 2000-2001 ўқув йилида янги фан — "Миллий истиқлол ғояси: асосий тушунча ва тамойиллар" фани бўйича мазкур институтнинг 3-ҳуқуқ факультети 4-курс талабаларига дарс бердик. Ҳафтада бир кун институтда бўлиб, 6 соатдан маърузалар ўқидик. Бизга тўрт нафар илмий даражали ва илмий унвонли домлалар бириктириб қўйилди, улар амалий машғулот — семинарлар олиб боришди.

Дарс бериш асносида талабаларнинг билим даражаси, маънавий қиёфаси, маданияти, моддий аҳволи, дунёқараши, орзу-умидлари, ҳуқуқшунослик соҳаси бўйича уқуви билан қизиқиб, шулар бўйича суҳбатлар ўтказиб, савол-жавоблар қилиб, муайян даражада маълумотга эга бўлдик. Бошқача айтганда, ўзимизча кичик бир социологик тадқиқот ўтказдик. Кузатишларимиз бўйича, умуман олганда, талабаларнинг билим савияси ва даражасини қониқарли дейиш мумкин. Лекин "Келажакда ким бўлишни орзу қиласиз?" деган саволимизга талабаларнинг тўртдан уч қисми "Прокурор бўлмоқчиман", деган жавобни беришди. Қолганлари судья бўлиш ниятида эканини билдиришди. Толибалардан кўпчилиги "ЗАГС мудираси бўлмоқчиман", деган бўлса, яна бирлари "Нотариус бўлмоқчиман", деб жавоб қайтарди. Лекин шунча талабанинг ҳеч бири "Мен адвокат бўлмоқчиман", демади. "Ўқишни битиргач, институтда қолиб ўқитувчилик қилиш ёки бўлмаса илмий иш билан шуғулланиш ниятингиз борми?" деган саволимизга ҳам ижобий жавоб олмадик. Бу ҳолат кишини ўйлантирмайдими, ахир...

Тўғри, прокурор бўлиш шарафли иш, судья бўлиш ҳам масъулиятли юмуш. Лекин ҳуқуқий-демократик давлатда яшаётган эканмиз, ҳар жабҳада қонун устуворлигига эришмоғимиз, қонун асосида яшашни ўрганишимиз зарур экан, ҳуқуқшуносликнинг адвокатура соҳасига ҳам эътиборни қаратишимиз керак. Нафақат эътиборни, балки ҳурматни кучайтиришимиз мақсадга мувофиқдир.

Ижтимоий иллатлар яшовчан бўлади. Шўролар давридаги бундай иллатлардан бири адвокатура соҳасига паст назар билан қараш эди. Адвокатларнинг ҳуқуқлари чекланганди. Тўғрисини айтганда, шўро замонида адвокатларнинг аксарияти воситачилик қилишарди. Шу сабабли ўтмишда бирон кишининг бошига мушкулот тушса, у адвокатга, судга мурожаат қилишни ўйлаб кўрмасди ҳам. Сабаби — бу ташкилотларнинг инон-ихтиёри ўзида эмас, комфирқанинг измида эди.

Буни қарангки, 130 йилча давом этган мустамлакачилик ва шўролар ҳукмронлиги даврида халқимиз орасидан Саратов университетининг ҳуқуқшунослик факультетини битирган олий маълумотли юрист Убайдуллахўжа Асадиллахўжаевдан бошқа бирорта ҳам машҳур адвокат чиқмади. Энди замон ўзгарди — Ўзбекистон ҳуқуқий давлатлар сафидан ўрин олмоқда. Ҳуқуқий давлатда эса адвокатнинг ижтимоий ўрни ва обрўйи прокурор, судья ёки терговчининг мавқеидан кам бўлмайди, балки етук адвокат халқ орасида танилишда машҳур адиб ва олим, спортчи ва санъаткор даражасида бўлади. Бас, шундай экан, адвокатлик касбига бўлган муносабатни тубдан ўзгартиришимиз, бу ишни бўлажак юрист талаба ва толибларга таълим-тарбия беришдан, уларда адвокатлик касбига ҳам мойиллик ва қизиқиш уйғотишдан бошлашимиз лозимга ўхшайди. Токи, юридик институтнинг талабаси биринчи курсданоқ ўзини адвокат бўлишга ҳам тайёрлай борсин. Машҳур адвокат бўлишни ўз олдига асосий мақсад қилиб қўйсин.

Адвокатлик касбига қизиқиш ва интилишни кучайтиришда матбуотнинг ҳам ҳиссаси бўлиши керак, албатта. Ҳозирда фаолият кўрсатиб турган малакали адвокатларимиз ҳақида очерк ва мақолалар ёритилиши ҳам ёшлар орасида бу касбга қизиқиш уйғотиши мумкин. Бинобарин, Юртбошимизнинг адвокатлар фаолиятини давр талаблари даражасида кучайтириш борасида билдирган кўрсатмаларини ҳаётга татбиқ этишимиз лозим. Ўзбекистон Республикаси Конституциясини ўрганишни ташкил этиш тўғрисидаги Фармойишнинг ижроси ҳам шуни тақозо этади.

Ўн икки ёшга қадам қўйган истиқлол замонамизда қўлга киритган энг улкан ижтимоий-сиёсий, маънавий-маърифий, маданий ютуқларимиздан бири, шубҳасиз, Конституциямиздир. Уни мустақил давлатимизнинг ҳуқуқий сийрати, миллатимизнинг қонун бўйича қиёфаси, десак, арзийди.

Маълумки, ҳозир ер юзида 200 га яқин давлат мавжуд. Уларнинг деярли ҳаммаси миллий давлатлардир. Шунинг учун ҳам улар аъзо бўлган бош халқаро ташкилот Бирлашган Миллатлар Ташкилоти, дейилади. Бу давлатларнинг конституциялари мамлакатдаги асосий хусусиятларни, миллий воқеликни акс эттиради. Бинобарин, Конституция давлатнинг фақат Асосий Қонуни бўлиб қолмай, миллатнинг эзгу ғояларини ҳам ўзида ифодалайди. Аксарият ҳолларда давлатнинг номи асосий миллатнинг номи билан аталиши бежиз эмас. Масалан, Хитой, Ҳиндистон, Россия, Япония, Бангладеш, Корея, Франция, Ўзбекистон ва шу кабилар. Ҳар қандай миллат уни бирлаштирувчи, порлоқ келажакка чорловчи буюк ғояларсиз миллат бўла олмайди. Миллий ғоялар, энг аввало, ўша миллатнинг турмуш тарзида, орзу-умидларида, дини ва маданиятида намоён бўлади. Аввало, асосий миллатга мансуб бўлган бу ғоялар мамлакатдаги барча аҳолини, сиёсий партияларни, ҳаракатларни жипслаштиради, буюк мақсадлар ушалишига олиб боради.

Ҳозирги кунда халқимизнинг бош мақсади — озод ва обод Ватан барпо этиш, эркин ва фаровон турмуш яратишдир. Давлат тафаккурининг туб-тубида ҳам ана шу миллий ғоя ётади. Конституциямиз эса ана шу бош ғоя — миллий ғояни — озодлик, яратувчанлик ғоясини ўзида акс эттиради ва ҳуқуқий кафолатлайди.

Хулоса қилиб айтганда, Конституциямизни билиш, ўрганиш ва ўргатиш, унга оғишмай риоя қилиш, фуқаролик бурчимиздир.

Абдуқаҳҳор ИБРОҲИМОВ.

Отам темирйўлчи эди. Оилада 6 ака-ука, 3 опа-сингил ўсганмиз. Мактабни битиргач, темирйўлга ишга кирганман. 1976 йили эса чўлга кетдим. Чилангар бўлдим. Трактор ҳайдадим. Кураш билан шуғулландим.

Аслида ёзувчи бўлмоқчи эдим. Абдулла Қодирий, Абдулла Қаҳҳор, Абдулла Орипов, Ўткир Ҳошимов асарларини берилиб ўқирдим. Ҳозир ҳам Тоғай Мурод, Мурод Муҳаммад Дўстнинг китоблари қўлимдан тушмайди. Кутубхонамда 1000 дан ошиқ китоб бор. Узун қиш кечалари ана шу китобларни ўқиб маза қиламан.

Нондай азиз

Орзу орзу экан. Ҳаёт менга бошқа нарсаларни рўпара қилди. Турмушда кўп нарсаларни кўрдим. Айтмоқчиманки, оқ билан қоранинг фарқига бораман. Шунинг учун мустақилликнинг дастлабки йиллариданоқ фермер бўлиб олдим. Оддий бир фермер бўлсам ҳам, кўп тўсиқларга дуч келдим. Ҳайриятки, жамиятимизда адолат ҳукмрон. Конституциямизда «Ҳар бир шахсга ўз ҳуқуқ ва эркинликларини суд орқали ҳимоя қилиш, давлат органлари, мансабдор шахслар, жамоат бирлашмаларининг ғайриқонуний хатти-ҳаракатлари устидан судга шикоят қилиш ҳуқуқи кафолатланади», деб ёзиб қўйилган. Мен ана шу ҳуқуқимдан фойдаланиб, судга мурожаат этиб, ҳақ-ҳуқуқимни ҳимоя қилдим.

Биз ғалламизни, пахтамизни йиғиштириб олдик. Уйимизда дон, ҳамёнимизда пул бор. «Хусусий мулк бошқа мулк шакллари каби дахлсиз ва давлат ҳимоясидадир». Бу Конституциямизда мустаҳкамлаб қўйилган. Мен фермерман. Бу йил ғалладан ҳам, пахтадан ҳам мўл ҳосил олдим. «Мулкдор мулкига ўз хоҳишича эгалик қилади, ундан фойдаланади ва уни тасарруф этади». Бундай ҳуқуқни менга Конституция берган. Шунинг учун ҳам Конституция менга нондай азиз. Унинг ҳар сатри қонимга сингган.

Ҳа, шундай. Бунинг учун Конституциямизни билиш, ҳар бир моддасининг мағзини чақиш ва юракка жойлаш лозим. Шунда қонун устувор бўлади. Ҳар ким ҳуқуқини ҳам, мажбуриятини ҳам англаб етади. Охир-оқибат ҳаромхаришдан ҳазар қилади. Бу эса жуда муҳимдир. Ҳар ким ўзини ўзи ана шундай тергаб турса, виждонига қулоқ солса, иши юришиб кетади. Мен бунга ишонаман. Ишончим боиси — бош Қомусимизнинг инсонпарварлиги, халқчиллиги, олижаноблигидир.

Файзулла ЛУТФИЕВ,
Усмон Юсупов туманидаги «Камалак» фермер хўжалиги бошлиғи.

АКЦИЯДОРЛИК ТИЖОРАТ
«АЛОҚАБАНК»
ЖАМОАСИ
РЕСПУБЛИКАНИНГ БАРЧА АҲОЛИСИНИ
УМУМХАЛҚ БАЙРАМИ –
МУСТАҚИЛ ЎЗБЕКИСТОННИНГ
КОНСТИТУЦИЯ КУНИ
БИЛАН ЧИН ДИЛДАН МУБОРАКБОД
ЭТАДИ!

Мана, 10 йилдирки, бош Қомусимиз йўлчи юлдуздек, буюк келажагимиз йўлини ёритиб, янги ҳаёт қуриш, аҳоли турмуш фаровонлигини ошириш ва мамлакатимизнинг гуллаб-яшнашининг кафолати бўлиб келмоқда.

Барча ватандошларимизга бахт-саодат, тинчлик-тотувлик, ҳар бир оилага фаровонлик ва қувонч тилаймиз!

«Алоқабанк» жамоаси.

Азиз юртдошлар!

ХАЛҚАРО ШАРОФ РАШИДОВ ХАЙРИЯ ЖАМҒАРМАСИ

ахли номидан улуғ айём кунлари қутлуғ
РАМАЗОН ҲАЙИТИ
ва давлатимизнинг Асосий қонуни, эркимиз, қадр-қимматимиз кафолати —
КОНСТИТУЦИЯМИЗНИНГ 10 ЙИЛЛИГИ
умумхалқ байрамлари билан муборакбод этамиз.

Ҳаммаларингизга сиҳат-саломатлик, узоқ умр, фаровонлик, иншоллоҳ, кўзлаган улкан ниятларингиз ижобат топишига тилакдошмиз. Давлатимиз тинч, ҳар бир оилада осойишталик, ҳамжиҳатлик ҳукмрон бўлсин. Ўтган азизларимизни ҳам Аллоҳ раҳмат қилсин, иншооллоҳ!

Халқаро Шароф Рашидов хайрия жамғармаси марказий кенгаши ҳайъати.

«MAKSIMA» мебель салони

Италия, Испания, Польшадан келтирилган мебеллар, ёритгичлар, қандиллар, расмлар ва кўрпа-ёстиқ анжомларини таклиф этади.

«MAKSIMA» АРТ-дизайн студияси

хонадонингиз, ҳовлингиз дизайнини якка тартибда ишлаб беради.
КАТАЛОГ бўйича буюртмангиз етказиб берилади.

Ўзбекистон бўйича етказиб ва йиғиб бериш — БЕПУЛ.

Тушликсиз ва дам олиш кунисиз ишлаймиз.

Манзилимиз: Д. Кўнаев (с. Саперная) кўчаси, 46-уй. (мўлжал — Миробод бозори) Телефонлар: 111-14-44, 152-75-94. E-mail: maxima@online.ru

«ХАЛҚ СЎЗИ»га ЭЪЛОНЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.
9.00 дан 18.00 гача
136-09-25
132-10-63
242-хона

infoCOM.UZ
ойлик ахборот-таҳлилий журнал

АХБОРОТ ТЕХНОЛОГИЯЛАР ОЛАМИДА СИЗНИНГ КОМПАСИНГИЗ

Мижозларга хизмат кўрсатувчи 27 та шохобча!

NBU

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ТАШҚИ ИҚТИСОДИЙ ФАОЛИЯТ МИЛЛИЙ БАНКИ

пулни Вестерн Юнион халқаро тизими ёрдамида ўтказишни *таклиф этади.*

Пул ўтказмаларини амалга ошириш чоғида пул маблағларини қабул қилиш ва бериш нақд шаклда амалга оширилади.

Мижозларга хизмат кўрсатиш шохобчалари

Тошкент шаҳри бўйича бош бошқарма, Ғ.Ғулом кўчаси, 1-уй.Телефон: 144-35-34.
Бош операция бўлими, Я.Ғуломов кўчаси, 95-уй.Телефон: 133-31-06.
Тошкент шаҳридаги филиаллар:
А.Икромов филиали, Фарҳод кўчаси, 54-уй.Телефонлар: 75-35-86, 74-08-93.
Академия, Файзулла Хўжаев кўчаси, 31-уй.Телефон: 162-01-72.
Бектемир филиали, Ҳ.Бойқаро кўчаси, 15-уй.Телефонлар: 195-07-11, 195-07-13.
С.Раҳимов филиали, Калонов кўчаси, 54-уй.Телефонлар: 29-42-39, 29-51-70.
М.Улуғбек филиали, Пушкин кўчаси, 66-уй.Телефонлар: 68-22-31, 68-24-25.
Шайхонтоҳур филиали, «Эски жўва» бозори.Телефонлар: 144-19-98, 49-33-45.
«Саёҳат» филиали, «Халқлар дўстлиги» кўчаси, 28-уй.Телефон: 79-77-35.
Сирғали филиали, Деҳқон бозори.Телефон: 51-68-67.
Ҳамза филиали, Элбек кўчаси, 28-уй.Телефон: 96-28-40.
Яккасарой филиали, Бобур кўчаси, 85-уй.Телефонлар: 152-11-61, 152-11-57.
Миробод филиали, С.Банокатий кўчаси, 165-уй.Телефон: 93-08-35.
Юнусобод филиали, Юнусобод-11 даҳаси, 32-«А» уй.Телефон: 125-06-76.

Вилоятлар бўлимлари:
Андижон бўлими, Навоий мавзеси, 39-уй.Телефонлар: 24-53-33, 24-09-81.
Бухоро бўлими, Муҳаммад Иқбол кўчаси, 3-уй.Телефонлар: 3-67-13, 3-85-96.
Жиззах бўлими, Ш.Рашидов кўчаси, 39-уй.Телефон: 6-15-37.
Қарши бўлими, «Ўзбекистон» кўчаси, 219-уй.Телефон: 3-48-08.
Наманган бўлими, Нодим Наманганий кўчаси, 10-уй.Телефон: 6-57-82.
Навоий бўлими, Ибн Сино кўчаси, 14-уй.Телефон: 23-23-82.
Нукус бўлими, «Гарезсизлик» кўчаси, 52-уй.Телефон: 4-23-47.
Самарқанд бўлими, Фирдавсий кўчаси, 7-уй.Телефонлар: 31-23-27, 31-01-04.
Сирдарё бўлими, Аҳмад Яссавий кўчаси, 48-уй.Телефон: 25-35-95.
Термиз бўлими, Ат-Термизий кўчаси, 1-уй.Телефон: 2-83-71.
Тошкент вилояти бўлими, Я.Ғуломов кўчаси, 95-уй.Телефон: 133-71-69.
Урганч бўлими, Паҳлавон Маҳмуд кўчаси, 150-уй.Телефон: 6-64-06.
Фарғона бўлими, Ал-Фарғоний кўчаси, 69-уй.Телефон: 24-31-97.

www.nbu.com

Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги жамоаси бўлим бошлиғи Улфат Хўжаевага волидаси **Сокина МУЗАФФАРОВА**нинг вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Ўзбекистон Республикаси Табиатни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси жамоаси Ангрен табиатни муҳофаза қилиш минтақавий қўмитаси раиси **Абдували РАҲМАТУЛЛАЕВ**нинг вафоти муносабати билан марҳумнинг оила аъзоларига чуқур таъзия изҳор этади.

«Маънавият» нашриёти жамоаси республика «Маънавият ва маърифат» маркази раҳбарининг ўринбосари, алабиётшунос олим Султонмурод Олимовга отаси **Ҳошимжон ОЛИМОВ**нинг вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Биринчи Тошкент давлат тиббиёт институти ректорлиги ва клиникаси раҳбарияти институт кадрлар бўлимининг собиқ бошлиғи **Мирза АЛИМОВ**нинг вафоти муносабати билан марҳумнинг оила аъзоларига чуқур таъзия изҳор этади.

«Ўздавэнергоназорат» агентлиги Тошкент бўлими жамоаси бош техник нозир Зокир Мирзахалиловга турмуш ўртоғи **Озода МИРЗАХАЛИЛОВА**нинг бевақт вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

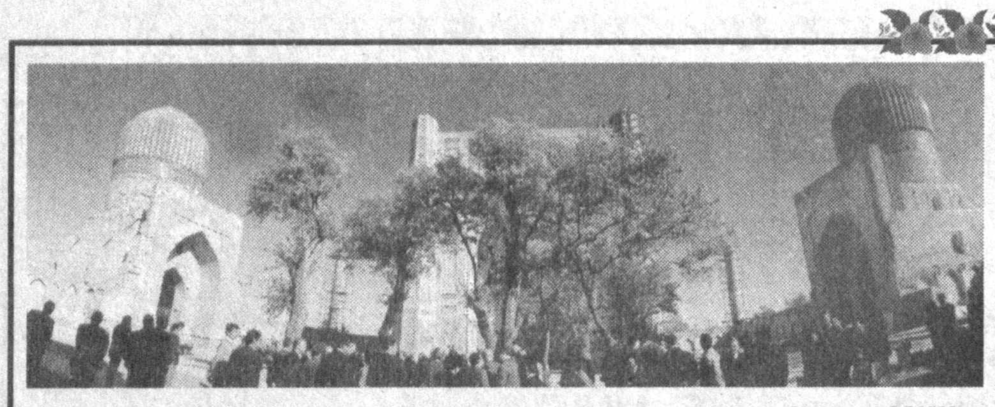

Усмон АЗИМ,
Ўзбекистон халқ шоири.

Тилак ўстир...

Бу дунёга келмадим, ахир,
Ўз номимни ёзмоқлик учун,
Менинг номим шамолда тўзғиб,
Ёмғирларда оқмоқлик учун.
Саратону қахратонларда
Бола каби яшайман ўйнаб —
Пешонамга тушмайди ажин.
Мангуликка қолмоқни ўйлаб.
Қилмагайман вақтга хушомад,
Совураман қўлёзмаларни.
Ёмғир ювиб кетар бешафқат
Қалбимдаги кул ёзмаларни.
Кўкрагимда гуллайди маҳзун
Шул табаррук заминга шафқат.
Ўргатаман бўғзим, лабимни
«Ватан» сўзин айтмоққа фақат.
Мен ўламан — тобутда руҳим
Хавотирдан туради тикка...
Ватан, сенга бу танҳо жоним
Улгурдими қоришмоқликка?

* * *

Тахтли кўнгил — фақир бўлгин,
Бахтли кўнгил — ҳақир бўлгин,
Баҳордан кеч — тақир бўлгин —
Ўзинг сўнг бир чечак ўстир.

Тош бўлмагин — оқиб тургин,
Гоҳ-гоҳ ўзни ёқиб тургин,
Кўкка ҳар дам боқиб тургин —
Умиддан бир печак ўстир.

Расмингга боқ, кўпдир ёлғон,
Ярминг — раҳмон, ярминг — шайтон,
Эл коридан толмайдиғон —
Билак ўстир, билак ўстир.

Бўлсин десанг эл қариндош,
Аввал қилгин ўзингни фош,
Берай десанг ёлғонга дош —
Тилак ўстир, тилак ўстир.

Одамгамас, ҳаққа ишон,
Сен ким бўлсанг — шудир замон.
Кўксингни буз, этгин вайрон —
Қайтадан бир юрак ўстир.

* * *

Юравер. Қолма йўлдан.
Қолган қолар. Ачинма.
Чўчима ҳеч нарсадан —
Ўзбекистон олдида.

Ботир бўл. Олға югур,
Қўрқма ҳар хил қотилдан.
Ахир, тоғдек суянчинг —
Ўзбекистон ортинда.

Спорт кишини нафақат тарбиялайди, тоблайди, балки унга шуҳрат ҳам келтиради. Юртимизда спортнинг ривожланиши учун яратилаётган шарт-шароит ва берилаётган имкониятлардан кўзланган асл мақсад ҳам шу. Бунинг натижаси ўлароқ, юзлаб спортчиларимиз жаҳон айвонида ўз истеъдодларини намойиш этиб, мамлакатимиз шаънини муносиб шарафлашмоқда.

Юртимиз каратэчиларининг Будапештда ўтказилган мусобақада қатнашиши ҳам ушбу фикрни исботлайди. 11 нафар каратэчидан иборат жамоамиз йигитлари 30 га яқин давлат вакиллари қатнашган II Жаҳон чемпионатида илк бор имкониятларини синовдан ўтказишиб, 3 та олтин, 2 та бронза медални қўлга киритди.

СУРАТДА: ***ғолиб спортчилар.***
Муҳаммад АМИН (ЎзА) олган сурат.

Боқий қадрият

Касбилик Фахр ал-ислом ал-Паздавий

Президентимиз Ислом Каримовнинг «Шу заминда ўтган неча-неча авлодлар диний эътиқодни юракда сақламаса, ислом фалсафасини ривожлантириб келмаса, биз бебаҳо ва бетакрор маънавий-руҳий меросдан маҳрум бўлиб қолардик», деган мазмун-моҳияти ғоятда пурмаъно таъкидлари хусусида мулоҳаза юритган ҳар бир киши кўз ўнгида илмий-маънавий мерос қолдирган юзлаб, эҳтимол, минглаб табаррук алломаларимиз намоён бўлиши шубҳасиздир. Гапнинг индаллосини айтганда, биз — Ўзбекистон деб аталмиш хосиятли заминда яшаётган халқлар ўзимизни том маънода бахтли, толеи, иқболи баланд инсонларимиз, десак, ҳеч муболаға бўлмайди. Чунончи, курраи заминнинг бирор жойидан бизнинг юртимиздаги каби самарали фаолият кўрсатган кўплаб буюк сиймолар чиқмаган. Илм-фаннинг қайси соҳасини олманг, донғи оламга таралган зотларни кўрасиз. Оллоҳга беадад шукурлар бўлсинки, мустақиллик шарофати туфайли бой илмий-маънавий меросимизни ўрганиш, ундан баҳраманд бўлиш учун кенг имкониятлар очилди. Бу йўналишда салмоқли ишлар қилинди, айни вақтда ҳали қилинадиган ишлар ҳам жуда кўп.

Абадий барҳаёт асарлари минг йиллар оша ўрганиб келинаётган машҳур муфассирлар, муҳаддислар, фақиҳлар ва мутакаллимлар бутун дунёда, айниқса, мусулмон оламида алоҳида ҳурматга сазовор бўлганлар. Юртимизда ислом дини ҳанафиййа мазҳабининг кенг тарқалиши, халқ орасида тўғри талқин қилиниши, ундан қандайдир ғаразли мақсадлар йўлида фойдаланишга уринган гуруҳларга қарши курашиш масалаларига кўп фиқҳшунос олимларимиз алоҳида аҳамият берганлар, шу масалаларга бағишланган қимматли асарлар ёзганлар. Улардан бири фиқҳшунос олим — касбилик Фахр ал-ислом ал-Паздавийдир.

Унинг тўлиқ исми Абул Ҳасан Али ибн Муҳаммад ибн ал-Ҳусайн ибн Абдулкарим ибн Мусо ибн Ийсо ибн Мужоҳид ал-Паздавий бўлиб, у ҳақдаги маълумотлар араб олимлари Шамсиддин аз-Заҳабийнинг «Сийар ал-аълом ан-нубало», Абу Саад ас-Самъонийнинг «ал-Ансоб», ибн ал-Асирнинг «ал-Лубоб», ибн Халдуннинг «ал-Муқаддима»», Ал-Қурашийнинг «ал-Жавоҳир ал-мудиййа фи табақот ал-ҳанафиййа», ал-Лакнавийнинг «ал-Фавоид ал-баҳиййа», Ҳожи Халифанинг «Кашф аз-зунун» асарлари ва бошқа қатор манбаларда келтирилган. Ушбу асарларда зикр қилинган маълумотларга таяниб, унинг ҳаёти ва илмий фаолияти ҳақида қуйидагиларни айтиш мумкин. Фахр ал-ислом ал-Паздавий ҳижрий 400 (милодий 1010) йилда ҳозирги Қашқадарё вилоятининг Касби тумани ҳудудидаги Пазда (кўҳна Фазли) қўрғонида таваллуд топган. Ўз даврида Мовароуннаҳрнинг кўп шаҳарлари каби Насаф (Қарши) ва Паздани ҳам зиёрат қилган машҳур араб сайёҳи Ёқут ал-Ҳамавий (1178—1229) ўзининг «Мўъжам ал-булдон» («Мамлакатлар қомуси») номли йирик асарида «Пазда Насафдан олти фарсах узоқликдаги мустаҳкам бир қалъа (қўрғон) бўлиб, ундан етишиб чиққан буюк алломалардан бири Абул Ҳасан Али ибн Муҳаммад ал-Паздавийдир», деб ёзган. Афсуски, унинг ёшлик йиллари ҳақида манбаларда аниқ маълумотлар келтирилмаган. У фиқҳ соҳасидаги дастлабки билимни ўз отасидан олган, сўнгра ўша даврда илм-фан ва маданият тараққий қилган йирик шаҳарлардан бири Насафда ўз билимини оширган. Ҳар ҳолда ал-Паздавий илмий-маърифий муҳитда вояга етганлигига муайян асослар бор. Чунки унинг бобоси Абдулкарим ал-Паздавий ва укаси Аҳмад ибн Муҳаммад Абул Йуср ал-Паздавий ҳам ўз даврининг таниқли олимларидан бўлган ва садр ал-ислом деган шарафли лақаб билан аталган. Мана шу илмий-маънавий муҳитда ўсган ал-Паздавий замонасининг машҳур олимларидан бири сифатида танилган, айниқса, фиқҳ—ислом ҳуқуқшунослигининг барча масалалари бўйича ўз даврининг имоми деган лақабга муяссар бўлган.

Таниқли араб тарихчиси Шамсиддин аз-Заҳабий (1274—1347) ўзининг «Сийар ал-аълом ан-нубало» («Олижаноб алломалар сийратлари») номли қимматли асарида «Фахр ал-ислом ал-Паздавий Имоми Аъзам Абу Ҳанифа мазҳабида ўз тараққиётига эга бўлган аллома», деб ёзган бўлса, тарихчи Абу Саад ас-Самъоний (1113—1167) эса «Фахр ал-ислом ал-Паздавий ҳанафиййа мазҳабининг Мовароуннаҳрдаги шайхи бўлган», деб таъкидлаган. Ҳақиқатан ҳам, аллома юртимизда амал қилинган ҳанафиййа мазҳабини мукаммал ва беғубор ҳолда муҳофаза этиш борасидаги беқиёс хизматлари боис барчанинг алоҳида ҳурмат-эътиборини қозониб, «Фахр ал-ислом» («Исломнинг фахри») деган шарафли номга ҳам сазовор бўлган. У узоқ йиллар Самарқанд мадрасаларида мударрислик қилган. Сўнгра Кеш (Шаҳрисабз)да яшаган ва 1089 йилда вафот этган. Манбаларда ёзилишича, вафотидан кейин жасади Самарқандга келтирилиб, дафн этилган.

Ал-Паздавий қаламига мансуб асарлар исломий илмларнинг турли масалаларига бағишланган бўлса-да, меросида фиқҳий асарлар алоҳида ўрин эгаллайди. Жумладан, ҳанафиййа мазҳабининг турли масалаларига оид ўн бир жилдлик «Ал-Мабсут», шу мазҳаб асосчиси имом Абу Ҳанифанинг «Ал-фиқҳ ал-акбар» номли асарига ёзган шарҳи, Қуръони Карим тафсирига бағишланган «Кашф ал-астор» номли асари бунинг мисолидир. Шу билан бирга, унинг илмий-маънавий меросида «Усул ал-Паздавий» асари алоҳида ўрин эгаллаб, у тўлиғича «Канз ал-вусул ила маърифат ал-усул» номи билан аталади. Фиқҳий масалалар батафсил ҳолатда шарҳланганлиги боис ўз даврида бу асар жуда кўпчилик фақиҳлар томонидан бир дастурий қўлланма сифатида баҳоланган. Ал-Паздавийдан кейин фаолият кўрсатган кўп олимлар унга таяниб асарлар ҳам яратганлар. Мисол тариқасида ундан саккиз йил кейин вафот қилган машҳур олим Шамс ул-аимма ас-Сарахсийнинг «Усул ал-фиқҳ» асарини кўрсатиш мумкин. Фиқҳ илмида мислсиз аҳамиятга молик бўлган бу асарга бағишлаб кўплаб шарҳлар битилган. Улардан Солим ибн Аҳмад ас-Санадий, Ҳусайн ибн Али ас-Самъоний, Муҳаммад ибн Маҳмуд ал-Бобиртий, Садр аш-шарийъа ал-Маҳбубий, Бадриддин Муҳаммад ибн Шамсиддин, Амир Котиб ибн Амир Умар ал-Форобий, ал-Жавонфурий, Алоуддин Абдулазиз ибн Аҳмад ал-Бухорий каби олимлар ёзган шарҳлар машҳурдир. Улар ичида Алоуддин ал-Бухорийнинг «Кашф ул-асрор» номли шарҳи энг қимматлиси ҳисобланади. Шу боис ҳам мазкур шарҳ кейинги йилларда Байрутда тўрт йирик жилдда икки марта (1994, 1997 йиллар) нашр этилди.

Ал-Паздавий асарининг қўлёзмалари муҳим манба сифатида жаҳоннинг турли мамлакатларида сақланади. Олмон шарқшуноси Карл Броккелмен «Канз ул-вусул»нинг қўлёзма нусхалари Берлин, Лондон, Париж, Деҳли, Санкт-Петербург, Пешовар, Қоҳира, Тунис, Истанбул каби шаҳарларда сақланиши ҳақида маълумотлар келтиради.

Убайдулла УВАТОВ,
Тошкент ислом университети Исломшунослик илмий-тадқиқот марказининг бош илмий ходими.

Маҳалла посбонлари

ОСТОНАСИ ОБОД УЙЛАР

Пойтахтимизнинг Ҳамза туманидаги К.Худойбердиев номидаги маҳаллада кейинги уч йил мобайнида бирор марта ҳам жиноят содир бўлмади.

Ватан маҳалладан бошланади, дейишади. Шунинг учун ҳам кейинги йилларда ҳукуматимиз томонидан маҳаллаларга бўлган юксак эътибор туфайли уларнинг аввалги мавқеи қайта тикланмоқда. Аждодларимиздан мерос эзгуликлар сайқал топган бу гўшанинг жамиятда қадр топа бошлагани халқимизнинг кўнглини ёритди. Одамларимиз қувончу ташвишларини, аввало, маҳалла гузарида, оқсоқол билан баҳам кўриши кўпчилик муаммоларнинг осон ва ўз вақтида барҳам топишига йўл очди.

Қаерда маҳалланинг мавқеи юқори бўлса, ўша ерда кўпни кўрган пиру бадавлат қарияларимизга ёшларнинг қулоқ тутаётгани сабабли қўйди-чиқди-ю исрофгарчиликларга йўл қўйилмаяпти. Аҳоли зич яшайдиган ҳудудларда бундай натижага эришишнинг ўзи бўлмайди. Лекин пойтахтимизнинг Ҳамза туманидаги К.Худойбердиев номидаги маҳаллада кейинги уч йил мобайнида бирорта ҳам ажрашиш, жанжал-тўполон, жиноят ҳодисалари содир бўлганини биров эшитмади. Маҳалла оқсоқоли, хотин-қизлар қўмитаси, посбонлар ҳамда профилактика нозирининг баҳамжиҳатлиги, ўз вазифаларига иш деб эмас, бурч деб қарашлари боис шундай натижаларга эришилди.

Кўчалари обод ва озода бу маҳаллага йўлингиз тушса, у ерда қандай ораста одамлар яшашидан ўша равон йўлларнинг ўзи сўзлайди. Қаерда тинчлик, хотиржамлик, баҳамжиҳатлик бўлса, ўша ерда файзу баракот бўлади, деган нақлнинг нечоғли ҳақиқатлигини бу гўша тимсолида кўришингиз мумкин. Маҳалла оқсоқоли Тўхтамурод ота Иброҳимовнинг қатъиятлилиги, камтаринлиги, мулоҳазалиги ва тақводорлиги ҳам маҳалладошларга ибрат бўлаяпти. Зеро, маҳалла ободлигида оқсоқолнинг ўрни беқиёс.

Пойтахтимизда ҳозир 444 маҳалла бор. Жорий йилнинг ўтган даврида уларнинг фақат учтасида жиноят қайд этилмади. 1,5 мингга яқин аҳоли истиқомат қиладиган К.Худойбердиев номидаги маҳалла ана шулардан бири. Бу маҳалла тўйларида исрофгарчиликка, спиртли ичимликлар истеъмол қилинишига умуман йўл қўйилмайди. Маҳалла ҳудудида бундай ичимликлар билан савдо қилувчи бирорта ҳам дўкон йўқ. Боиси, борларини ҳам оқсоқоллар бирлашиб, кўчириб юборишга эришган.

— Профилактика нозиримиз Асқар Султонов, посбонлар сардори Олимхўжа Саидовнинг кўмагисиз бундай натижаларга эриша олмасдик,- дейди Тўхтамурод ота. — Шу йигитларга балли! Маҳалла оралаган бирор бегона киши буларнинг назаридан четда қолмайди. Энг асосийси, маҳалладошларимизнинг ўзлари ҳам лоқайд эмаслар.

Муваффақиятимизнинг сабаби бирдамлигимизда, деб ўйлайман. Айтиш жоизки, бугунги кунда Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлигида Ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш бош бошқармаси ташкил этилган бўлиб, унинг жойларда ҳам бошқарма ва бўлимлари фаол иш олиб бормоқда. Маҳаллаларимизда фаолият юритаётган профилактика инспекторлари айни шу йўналишда хизмат қиладилар. Бугунги кунда улар бевосита истиқомат жойларида содир этилиши мумкин бўлган турли ҳуқуқбузарлик ва жиноятларнинг олдини олиш, юз берган жиноятларни очиш, шунингдек, аҳоли билан профилактик чора-тадбирларни ишлаб чиқиш ҳамда амалга ошириш ишларини ташкил этмоқдалар. Шу билан бирга, вояга етмаганлар ва ёшларнинг ҳуқуқий маданиятини юксалтириш, маҳаллада ижтимоий-маънавий муҳитни соғломлаштириш мақсадида ичкиликбозлик ва гиёҳвандликка ружу қўйганларни аниқлаб, тегишли чора кўришга тавсия этишни назорат қилмоқдалар. Дарҳақиқат, жиноятчиликка қарши курашишдан кўра, унинг олдини олиш фойдалироқ. Бу эса бугунги кунда давр талабига айланди.

Шунингдек, бу маҳалла муҳитининг соғломлигида аёлларнинг ҳам алоҳида ўрни бор. Улар юзларидан нур ёғилиб турган маҳалла кайвониси Зуҳра опа Комилова ҳамда хотин-қизлар кўмитаси раиси Муҳаррам Файзиеванинг йўриқларидан чиқмайдилар. Кўпчилик жойларда муаммога айланган тўй, никоҳ маросимлари бу маҳаллада бир кунда, ихчам тарзда ўтказилади. Бошқа ортиқча харажату ташвишларга барҳам берилган.

Маҳаллада ёрдамга муҳтож қариялар, боқувчисини йўқотганлар доимо эътиборда. Давлат томонидан бериладиган нафақалардан ташқари, маҳалла жамғармасига турли тадбирлар, ҳомийлар кўмагида келиб тушадиган маблағдан уларга доимий равишда тақсимлаб бериб борилади. Бир сўз билан айтганда, бу маҳалла чинакамига азалий қадриятларимиз қадр топган гўша.

Норгул АБДУРАИМОВА,
ЎзА мухбири.

Ҳикматлар

Юмшоқ табиатлик
бўлса жамоли,
Илм бирла ҳикматдир
одам камоли.
Носир ХИСРАВ.

Нечук ишни қилмоққа
этсанг ният,
Мудом эл ишин
яхшилашга қарат.
Саъдий ШЕРОЗИЙ.

Ватан таркини бир
нафас айлама,
Яна ранжу ғурбат
ҳавас айлама.

* * *

Нафъинг агар халққа
бешак дурур,
Билки бу нафъ ўзингга
кўпрак дурур.
Алишер НАВОИЙ.

КОРХОНАЛАР, ТАШКИЛОТЛАР, УЛГУРЖИ ХАРИДОРЛАР, ТАДБИРКОРЛАР — БАРЧА ИСТЕЪМОЛЧИЛАР ДИҚҚАТИГА!

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2002 йил 13 ноябрдаги 391-сонли «Ярмарка савдосини ташкил этишни такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарори асосида

ТОШКЕНТ ШАҲРИДАГИ «ЎЗБЕКИСТОН» ТЕННИС МАЖМУИДА

2002 йил 9-14 декабрь кунлари

РЕСПУБЛИКА УЛГУРЖИ ОЗИҚ-ОВҚАТ САВДО

ЯРМАРКАСИ

ЎТКАЗИЛАДИ.

Ярмаркада: «Ўзмевасабзавотузумсаноат-холдинг», «ЎзМАДпарранда-холдинг» компаниялари, «Ўздонмаҳсулот» давлат акциядорлик корпорацияси, «Озиқовқатсаноат», «Ёғмойтамакисаноат», «Ўзпаррандасаноат» уюшмалари, «Ўзгўштсутсаноат» давлат акциядорлик уюшмаси, «Ўзбалиқ», «Ўзбексавдо», «Ўзбекбирлашув» акциядорлик компаниялари томонидан 2003 йилда ишлаб чиқариладиган маҳсулотлар намойиш этилади.

ЯРМАРКАДА:

- ✓ СУТ ВА СУТ МАҲСУЛОТЛАРИ;
- ✓ ГЎШТ ВА ГЎШТ МАҲСУЛОТЛАРИ;
- ✓ БАЛИҚ ВА БАЛИҚ МАҲСУЛОТЛАРИ;
- ✓ ҚАНДОЛАТ ВА МАКАРОН МАҲСУЛОТЛАРИ;
- ✓ СПИРТЛИ ВА АЛКОГОЛСИЗ ИЧИМЛИКЛАР;
- ✓ КОНСЕРВАЛАР;
- ✓ ҚУРУҚ ВА ҚАЙТА ИШЛАНГАН МЕВА-САБЗАВОТ МАҲСУЛОТЛАРИ

ва бошқа озиқ-овқат маҳсулотлари тақдим этилади.

Ярмаркада 2003 йилда ишлаб чиқариладиган ана шу маҳсулотларни харид қилиш учун республика ҳудудида жойлашган, мулкчилик шаклидан қатъи назар, барча истеъмолчилар билан шартномалар тузилади.

Ярмарка манзили: 700057, Тошкент ш., гвард. полковник Хўжаев к., 1-уй. Мўлжал: марказий телеминора, метронинг «Бодомзор» бекати.
Телефон: 139-46-97.

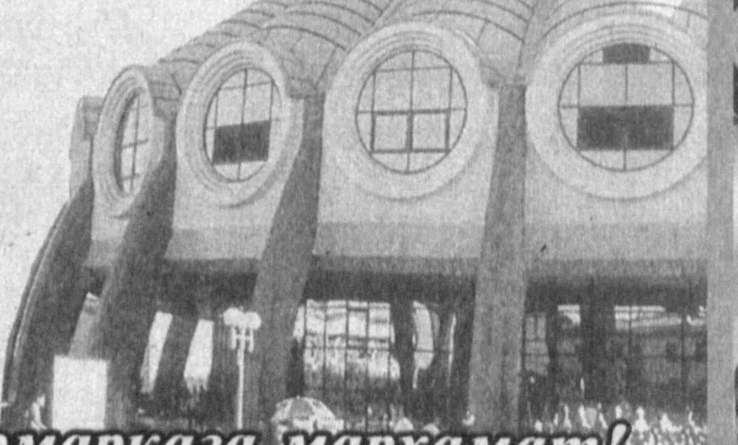

Ярмаркага марҳамат!

«ХАЛҚ СЎЗИ» «НАРОДНОЕ СЛОВО»

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир: Аббосхон УСМОНОВ

Таҳрир ҳайъати: Э. Болиев (масъул котиб — «Халқ сўзи»), М. Егоров, Ш. Жабборов (бош муҳаррир ўринбосари — «Халқ сўзи»), Ш. Ризаев, М. Миралимов, С. Муҳиддинов, М. Сафаров, Р. Фарҳодий, И.Худоёров, И. Шоғуломов, О. Қаипбергенов (бош муҳаррир ўринбосари — «Народное слово»), Ў. Ҳошимов.

ТЕЛЕФОНЛАР:
Газетхонлар билан алоқа ва минтақалар бўлими 136-29-89;
Котибият 133-10-28; Эълонлар 136-09-25.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 00001
Буюртма Г — 1172. 27016 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган.
Қоғоз бичими А—2
Газета IBM компьютерида терилди ва операторлар Жамшид ТОҒАЕВ ва Акбар БОЛТАЕВ томонидан саҳифаланди.

Таҳририятда ҳажми 5 қоғоздан зиёд материаллар қабул қилинмайди.
t -Тижорат материали

● МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП,
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.
Навбатчи котиб — Ю. Ҳамидов.
Навбатчи муҳаррир — А. Ҳайдаров.
Навбатчи — Б. Остонақулов.
Мусаҳҳиҳ — М. Ёқубова.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41. Босишга топшириш вақти— *01.30*
1 2 3 4 5 6